

prama—ticles

La pols

Llàtzer Garcia

comanegra
Institut del Teatre

La pols

Diputació
Barcelona

| Institut del Teatre

comanegra

Primera edició: març del 2016

© de l'obra: Llàtzer Garcia

© del pròleg: Marília Samper

© d'aquesta edició: Editorial Comanegra

Publicat per Editorial Comanegra

Consell de Cent, 159

08015 Barcelona

www.comanegra.com

Coedició amb l'Institut del Teatre de la Diputació de Barcelona

Direcció general: Magda Puyo

Direcció de la col·lecció: Carles Batlle, Marina Laboreo

Disseny: Maria Mestre

Correcció: Núria Puyuelo

Impressió: BookPrint Digital

ISBN: 978-84-16605-12-5

Dipòsit legal: B 1082-2016

Llibre local = Lector compromès

Aquest és un llibre publicat amb el segell **Llibre local**, que garanteix que el 100% de la seva elaboració –des del disseny fins a la impressió– s'ha dut a terme per professionals i empreses del nostre país. Amb la seva compra has contribuït a crear llocs de treball dignes al teu entorn, a assegurar que cap impost no fugi a l'estranger, i a minimitzar el seu impacte ambiental, entre altres beneficis.

Visita **llibrelocal.cat** per conèixer millor aquesta iniciativa.

Queden rigorosament prohibides i es sotmetran a les sancions establertes per la llei: la reproducció total o parcial d'aquesta obra per qualsevol procediment, inclosos els mitjans reprogràfics i informàtics, així com la distribució d'exemplars mitjançant lloguer o préstec públic sense autorització de l'Editorial Comanegra. Adreceu-vos a CEDRO (Centre Espanyol de Drets Reprogràfics, www.cedro.org) si us cal fotocopiar o escanejar algun fragment d'aquesta obra.

La pols

Llàtzer Garcia

Pròleg de Marilia Samper

Premi de la Crítica de Barcelona 2014

Premi Crítica Serra d'Or 2015

prema-ticles

Dramatúrgia contemporània

Índex

Pròleg	
Marilia Samper.....	9
La pols	15
Lletres de les cançons	95
De Steinbeck, Peckinpah i Cassavetes	
Llàtzer Garcia	99

Pròleg

Marilia Samper

Llàtzer Garcia és d'aquella raça d'autors que han esdevingut el que són per la seva pròpia vida, igual que els grans creadors d'altres èpoques. Quan coneixes la seva biografia, entens que no tenia cap altre camí que el de l'art. Nascut a Girona, en el si d'una família de classe obrera i en unes circumstàncies poc amables, en Llàtzer, des de ben petit, va abraçar la ficció com a refugi. Dibuir va ser el seu primer parapet d'evasió. Passava les hores de classe dibuixant còmics, aliè a la realitat, i això va fer d'ell un estudiant nefast amb un cap, tot i això, ple de creativitat. Als ulls del seu entorn s'estava configurant com un gran inútil, un ésser dèbil i malaltís que es veia obligat a passar períodes fent repòs a casa. El seu consol en aquells moments era empassar-se pel·lícules velles en blanc i negre, una rere l'altra. És llavors quan neix la seva afició pel cinema clàssic. En Llàtzer explica que el western i els musicals de Hollywood van convertir-se en el seu bàlsam, perquè hi habitaven mons plens d'aventures, on els herois sempre triomfaven, regnava la música, l'alegria i tot acabava bé, exactament al contrari de la realitat que l'envoltava dia a dia. La fantasia, per tant, es converteix en el seu amagatall, la salvaguarda, el lloc on trobar la veritable felicitat. I, sense ell saber-ho, totes aquestes històries es van incrustant a l'ADN del dramaturg que esdevindrà.

La ficció, com a salvació, serà el que acabarà traçant tant la seva vida com la seva pròpia obra.

Qualsevol que conegui en Llätzer avui es troba amb aquest noi inquiet, que no para de moure's, sempre toquejant-se els cabells o mossegant-se una unglya, amb un sentit de l'humor brillant —a vegades poca-solta, a vegades punxegut com l'agulló d'una vespa— i amb un fons de tendresa que sobresurt pels porus, per més que jugui a ser un tipus dur com Humphrey Bogart. Si mires bé, darrere del seu somriure franc, del seu aire alegre i despreocupat, s'entreveuen els rastres d'una vida que no li ha regalat res i que es reflecteix als seus ulls amb espurnes de melancolia dissimulada.

Durant l'inici de la seva vida adulta va anar saltant per diverses feines precàries a les quals la seva qualitat d'inútil l'havia derivat, però que li permetien tenir estones per tancar-se en el seu nou refugi: l'escriptura. La seva necessitat per transitar per territoris de ficció el porten llavors a imaginar històries amb la pretensió de convertir-se en futures novel·les. Fins que un cert dia acaba anant a parar —per una sèrie de rocambolesques coincidències que només tenen gràcia si les explica ell— a uns cursos d'interpretació, cosa que marcarà el principi del seu pas pel camí del teatre, un camí del qual ja no podrà ni voldrà tornar. Potser perquè troba aquí un món que conté una infinitat de mons on poder perdre's, on la ficció ja no és un joc robat a les hores de classe ni l'amagatall d'un nen que somia conviure dins d'una altra pell, sinó una terra nova i immensa que s'estén davant dels seus peus, com els *cowboys* dels seus westerns preferits davant d'un horitzó ple de possibilitats per explorar. Com els herois de les seves pel·lícules

d'aventures, decideix saltar per sobre de l'adversitat i embarcar-se cap a aquest nou món. És per això que abandona la seva ciutat natal, als seus vibrants vint anys, i s'instal·la a Barcelona. I així, com un aventurer incansable, centra tota la seva vida al voltant del teatre: estudia interpretació al Col·legi de Teatre de Barcelona, es cola en algunes classes de dramatúrgia de l'Institut del Teatre i treballa com a acomodador al Teatre Lliure, on se li omplen els sentits amb els espectacles dels grans directors europeus i troba en els argentins, com Veronese, una sensibilitat escènica similar a la que s'està despertant dins seu. La seva millor escola, sens dubte, ha estat la butaca de la sala a la qual podia accedir quan la resta d'espectadors estaven sumits en la penombra de la platea. Mentrestant, comença a fer les primeres incursions en el terreny de la direcció, juntament amb alguns companys d'estudis. Els seus primers muntatges són recitals de poesia escenificats al Teatre Llantíol, però la necessitat de submergir-se en la ficció a través de l'escriptura es va fent cada vegada més necessària. Evidentment, es desvia de l'intent de narrativa cap a l'acció teatral. En Llätzer explica que, de la mateixa manera que el cinema va tenir una influència a la seva vida, també ho va fer en la seva escriptura. Amb Woody Allen com a referent, es fa amant del diàleg, d'aquella capacitat d'explicar històries per boca dels personatges com un doll d'aigua. Li agrada la síntesi del llenguatge teatral tant com li fatiga allò descriptiu de la narració; la rèplica com a dard precís que es llança contra una diana. Així que juga a escriure les seves pròpies obres, amb tant d'encert que la primera d'elles, *Au revoir, Lumière*, resulta guanyadora del Premi Ciutat de Sagunt. Mentre continua experimentant amb projectes d'escriptura, rep alguns cursos de dramatúrgia a la Sala Beckett i s'acosta a alguns directors com a

ajudant de direcció. D'aquests, Xicu Masó és amb qui més afinitat crea i amb qui treballarà en un bon nombre d'espectacles. És, sens dubte, de qui adquireix la manera de fer de l'ofici.

L'any 2007 arriba el seu segon text, i el seu segon premi, amb *Sweet Nothing*, una funció que traspua certa nostàlgia romàntica en un homenatge al rock com a metàfora del final de la joventut. I ja s'apunta a la seva dramaturgia el que serà comú denominador a la seva obra, que és aquesta busca d'evasió com a forma de supervivència, aquest anhelar altres realitats per no enfrontar-se amb la veritable. Dos anys més tard, guanya el Premi Nacional Marqués de Bradomín amb *Vent a les veles*, que l'autor resumeix com una obra de teatre d'aventures sobre la impossibilitat de dur a terme les històries d'aventures a l'escenari. Inspirat en el poema «Et tu in Arcadia vixisti», de Robert Louis Stevenson, de nou la idea de l'abandó de la infància i la necessitat dels mons de ficció són l'arrel de la història. Potser, sense saber-ho encara, en Llätzer ja comença a parlar sobre ell mateix.

Aquell mateix any inaugura la seva pròpia companyia amb l'espectacle *Esquivell!*, una comèdia estereofònica i al llarg de l'any següent estrena *Ens hauríem d'haver quedat a casa*, dues comèdies lleugeres que tenen com a referent la comèdia clàssica del cinema nord-americà. Totes dues passen per la cartellera amb un èxit irregular, però a ell ja se'l comença a reconèixer com a autor dins la professió, de la mateixa manera que Arcàdia, la seva companyia, ja ocupa un lloc dins del panorama teatral independent. Però és l'any 2012 quan es produeix un gir crucial en la seva dramaturgia. A *La terra oblidada*, en Llätzer s'aparta de la comèdia per entrar

en un teatre de més profunditat. Deixa de crear mons d'evasió per parlar de la necessitat de l'evasió. Centra la seva mirada en l'ésser humà i en la seva vulnerabilitat. Treu a l'escenari les seves experiències, temors, anhels, frustracions, odis, interrogants i respostes, en un exercici de catarsi personal i escènic. Ningú s'esperava un cop de puny tan dur d'aquell noi que escrivia històries amables que et regalaven un somriure. Probablement va ser en aquell moment, quan va decidir ser honest amb qui ell era realment, que es va convertir en l'autor que estava destinat a ser. Havia trobat el *seu* teatre, aquell que realment li donava veu. I aquell va ser només el primer brot, ja que va ser la seva següent obra la que va demostrar qui era i què havia de dir.

No puc ser objectiva en parlar de *La pols* perquè és una funció que em va commoure com crec que mai abans ho havia fet el teatre, ja que em vaig reconèixer en moltes de les seves rèpliques. Crec que qualsevol persona pot sentir-se com qualsevol dels tres personatges, que mostren les veritats més humanes que tots ens entossudim a amagar. Reconec que vaig plorar quan la vaig veure per primera vegada, no ho vaig poder evitar. Vaig plorar quan la vaig veure per segona vegada. I, quan vaig tenir l'oportunitat de traduir-la al castellà, endinsar-me en cadascuna de les seves línies em va destrossar per complet. No puc ser objectiva ni parlar de l'ús magistral que fa de l'humor en els moments en què el drama t'està devorant, ni de la bellesa amb què va convertint els seus referents literaris gairebé en un *leitmotiv*, ni de la perfecció amb què crea atmosferes que traspassen, que traspassen l'escriptura i traspassen l'escenari, ni de la complexa humanitat dels tres personatges, tan sols, tan perduts, tan tristos, que voldries abraçar-los,

reconfortar-los i dir-los: jo també m'he sentit així. No puc ser objectiva, així que només puc dir tot el que vaig sentir en assistir a la seva representació. Va ser per a mi una experiència de gran impacte emocional, perquè l'emoció era allà, viva, oberta de bat a bat. Davant meu hi havia el gran teatre en el qual sempre he somiat, el que està exempt d'artifici i que es mostra des de la seva essència més pura. Teatre pur, seria com podria definir la dramaturgia de Llàtzer Garcia; teatre de paraula i d'emoció. Perquè és un teatre que no t'enganya, que no t'entabana amb trucs barats, sinó que, com el millor dels amics o com l'amor veritable, et fa sentir fins i tot allò que no vols sentir, et mira als ulls i et diu la veritat, veritats que fan mal, però que necessites escoltar, que et modifica i et fa créixer i que, com l'amor veritable, roman a la teva memòria, transformant ja el dolor en el feliç record d'haver pogut viure aquest moment únic, especial i irrepetible.

No tinc cap dubte que Llàtzer Garcia és un autor que transcendirà i que seguirà regalant-nos teatre de puresa absoluta.

La pols

El terror més gran que pot patir un nen és no sentir-se estimat, i el rebuig constitueix per a ell un veritable infern. Crec que tothom, d'una manera o d'una altra, ha experimentat aquesta sensació. I amb ella també ve la ira, i després de la ira, el crim, sigui quin sigui, com a venjança per l'abandonament, i després del crim, la culpa. Aquesta és la història de la humanitat. Jo crec que si aquesta sensació d'abandonament pogués ser amputada, els homes no serien el que són.

JOHN STEINBECK, *A l'est de l'Edèn*

PERSONATGES

RUTH: germana mitjana

JACOB: germà petit

ALBA: parella de l'Abel, el germà gran

No és hivern. Saleta menjador d'un pis modest i petit.

No hi ha cap finestra. Època actual.

1.

Prefereixo caminar

Sona la cançó «Jacob».

Tarda. La saleta menjador. Un estenedor amb roba eixugant-se. Una prestatgeria amb molts trofeus. El germà, que fa temps que s'ha instal·lat al menjador, està assegut al sofà. Menja xiclet, com sempre. Entra la germana.

RUTH: Tu ets imbècil o què?

JACOB: Què dius?

RUTH: Ets imbècil?

JACOB: Què dius? Què et passa?

RUTH: Ets subnormal!

JACOB: I tu ets una estúpida mal follada, frustrada, amargada i puta barata!

RUTH: Per què no m'has dit que el papa s'ha mort?! (*Silenci llarg.*) M'acaba de trucar l'Abel. Per què no m'has dit que el papa s'ha mort quan he arribat?

Pausa.

JACOB: No ho sé.

RUTH: No ho saps?

JACOB: No.

RUTH: Tu ets idiota o què et passa?

Pausa.

RUTH: Eh, no! No! Mira'm! Per què no m'ho has dit?

JACOB: Perquè no me n'he...

RUTH: Te n'has oblidat?

JACOB: Sí.

RUTH: Has oblidat que el teu pare s'ha mort?

JACOB: No, m'he oblidat de dir-te que el pare s'ha mort. És diferent.

RUTH: És el mateix.

JACOB: És diferent.

RUTH: És el mateix, és el mateix.

JACOB: Que no, collons!

RUTH: Com t'oblides de la mort del teu pare? Com t'oblides d'això?

Pausa. El germà sospira.

RUTH: Xaval, estàs...

JACOB: Estic... què?!

Pausa. La germana surt. Ell mira cap endavant. Ella torna.

RUTH: Penses venir?

JACOB: A on?

2.

Ets tan mentider...

Sona música, «El poni roig», versió instrumental.

Nit. L'ALBA i en JACOB. Ella menja galetes. Té els llavis plens de xocolata. Ell amb un llibre.

JACOB: *The red pony. The red pony. The red pony. The red...*

ALBA: Quin accent més bo que tens.

JACOB: Quina merda de títol.

ALBA: És preciós. *El poni roig. El poni colorado*, en castellano.

JACOB: Pitjor encara. John Steinbeck. Ianqui, no?

ALBA: Quants xiclets portes a la boca?

JACOB: Tres o quatre, depèn.

ALBA: L'he llegit nou vegades.

JACOB: Estàs malalta. (*Llegeix l'última pàgina:*) «El Jody va travessar l'hort fins a la ratlla dels matolls. Va escutar...».

ALBA (*cita de memòria*): «Va escutar les muntanyes alteroses: una serra i una altra i una altra fins a arribar a l'oceà. Li va venir com una enyorança i era tan profunda que volia plorar per treure-se-la del pit. I va pensar en les grans muntanyes. Es

va tapar els ulls amb els braços plegats i es va estar allí, ajagut molta estona, ple d'una pena indescriptible». És tan bonic!

Pausa.

JACOB: No he entès res.

ALBA: Va, home, va.

JACOB: De debò. No he entès res.

ALBA: Perquè no escoltaves...

JACOB: Sí que t'he escoltat. Però no he entès res.

ALBA: A veure... Jacob.

JACOB: Alba.

ALBA: Parla... L'autor parla de... En Jody, el nen, ha perdut el seu cavall. El nen ha perdut el seu cavall, saps? Explicar-ho és difícil... El nen ha entès alguna cosa... Les muntanyes alteroses aquestes són... són... Mira. És una sensació impossible d'explicar. De fet, parla d'això. De la dificultat d'explicar aquesta pena. De la pena i de l'enyorança de no se sap molt bé què.

Pausa.

JACOB: Val. Ara ho he entès. (*Pausa.*) I per què no ho diu així?

ALBA: Què?

JACOB: És molt més clar. Per què no ho diu així?

ALBA: Cony. Perquè llavors no seria un llibre.

JACOB: Ah, no?

ALBA: Vull dir... que no és poètic.

JACOB: Aaahhh... La poesia s'ha de fer amb paraules més així, més... pintoresques.

ALBA: Ai, no ho sé, Jacob...

JACOB: La poesia és una cosa molt idiota.

ALBA: Què dius, tio? La poesia és la bellesa de la vida. És el que...

JACOB: Perdona, vaig a vomitar.

ALBA: Ets un imbècil, Jacob.

JACOB: La poesia és una cosa inútil. Inútil i falsa! I absurda! Feta per hipòcrites de merda.

ALBA: Per favor... Per favor...

JACOB: És una merda que escriuen uns mentiders de merda...

ALBA: Per favor...

JACOB: Per què no parlen clar, eh? Per què no diuen les coses tal com són, i deixen de fer aquestes anades i vingudes que no s'entenen gens ni mica. Per què no diuen les coses pel seu nom?

ALBA: Jacob...

JACOB: És que jo no sé què coi volen dir-me. T'ho juro que no ho sé. De veritat que no ho sé!

ALBA: Si et concentressis una mica... potser llavors podries...

JACOB: No m'agrada que m'amaguin coses, a mi.

ALBA: Si t'hi esforcessis...

JACOB: Jo m'he d'esforçar? Jo m'he d'esforçar?! Que s'esforcin ells a dir les coses clares. S'ha de parlar clar. S'han de dir les coses clarament. I no anar tot el dia... No, no, no. No hi ha res més inútil i ridícul que un poeta! Ara mateix no hi ha res més ridícul i absurd que un poeta!

ALBA: Xiiiiit. No ho sents?

Pausa.

JACOB: Sí. La Ruth, que s'està follant a algú. I neteja't la boca, per Déu!

ALBA (*riu. Es neteja*): A qui?

JACOB: No ho sé. No l'he vist mai. Deu ser algun nòvio nou que té. Cada setmana en té un de nou.

ALBA: Quina sort...

JACOB: No l'aguanten més d'un dia.

ALBA: Pobreta...

JACOB: Va, que la follin.

ALBA: Crec que ja ho estan fent.

JACOB: A més a més, últimament està insuportable. Des que se li va acabar l'últim curro...

ALBA: De què treballava?

JACOB: Jo què sé...

ALBA: Pa' qué pregunto...

JACOB: En un bar, treballava en un bar...

ALBA: I no et fa cosa sentir-los?

JACOB: Els tios sobretot... N'hi ha algun que gruny com un porc. Són més fastigosos... Em posen malalt. (*Ella li fa senyals perquè abaixi la veu.*) No entenc per què han de grunyar. No entenc per què fan això. És molt desagradable. Quan t'agrada una cosa no grunys, no? Jo no grunyo. Sembla que els estiguin obrint en canal, a aquests imbècils.

ALBA: Crec que ella és la que crida més.

JACOB: Perquè és una puta.

ALBA: Xiiiiit!

JACOB: No suportó que em facin «xiiiiit, xiiiiit, xiiiiit»!

ALBA: No diguis això de la teva germana. Ets tan mal educat.

JACOB: No, no. Segons sembla em van educar molt bé.

ALBA: Xiiiiiiiiit!

JACOB: Avui s'ha mort el meu pare.

Pausa petita.

ALBA: Ja ho sé.

Pausa.

JACOB: Podries consolar-me, no ho sé. Vull dir... s'ha mort de veritat.

ALBA: Sí. La gent, quan es mor, ho fa de veritat.

Pausa.

JACOB: S'ha mort.

ALBA: Em sap greu.

JACOB: No passa res.

ALBA: Estàs bé?

JACOB: Estic bé.

Pausa.

JACOB: M'ha trucat l'Abel i m'ho ha explicat. La Ruth s'ha empenyat molt.

ALBA: Emprenyat?

JACOB: Perquè no l'hi he explicat quan ha arribat.

ALBA: No li has explicat que el teu pare s'ha mort?

JACOB: No me n'he recordat.

ALBA: No te n'has recordat? D'explicar-l'hi?

JACOB: No. No me n'he recordat que s'ha mort.

Pausa petita.

ALBA: Això és pitjor.

JACOB: No. Pitjor ha sigut la cara del seu nòvio. Suposo que era aquest... Potser era un altre. Quan he dit això que no me n'he recordat del pare, ella m'ha escridassat, però ell s'ha quedat aquí, repenjat a la paret, mirant-me amb una cara... com de... (*L'imita:*) «És un monstre... És un monstre... Aquest xaval és un monstre...». Mare meva... És més lleig, el molt fill de puta... Suposo que l'ha acompanyat a casa dels pares... de la mare... Jo no hi he anat, al final. Deu estar molt empenyada amb mi, la Ruth.

ALBA: Ets un mentider...

JACOB: Què?

ALBA: Ets un mentider...

JACOB: Què dius?

ALBA: Acabes de dir que no l'has vist mai aquest nòvio. Ets un mentider...

JACOB: No ho he dit, això.

ALBA: I tant que ho has dit!

JACOB: Que no. Que t'estàs confonent.

ALBA: Va, home, va.

JACOB: Que no!

ALBA: Que sí. Dius moltes mentides. Sempre et pillo.

JACOB: No és veritat!

ALBA: I per què menteixes?

JACOB: Que no sóc un mentider, hòstia puta!

ALBA: Xiiit! Que et sentiran!

JACOB: Que ho sentin! Se me'n fot! Jo també els sento a ells!

ALBA: Però el pis és d'ella...

JACOB: «El pis és meu, és meu, és meu, és meu». M'ho diu cada dia, cada dia...

ALBA: Xiiiiitttt....

JACOB: Jo també pago, eh. Pago.

ALBA: Ets un mentider!

JACOB: Que no!

ALBA: Mentider, mentider, mentider, mentider, mentider, mentider, mentider...

JACOB: Pots abaixar la veu, hòstia puta?!

Ell li dóna cops amb un coixí. Tots dos acaben a terra.

ALBA: I per què no has anat a casa la teva mare?

JACOB: Com ho saps que no hi he anat?

ALBA: Coi! M'ho acabes de dir. O també era mentida?

JACOB: Tu hi has anat?

ALBA: És clar.

JACOB: I què? Hi havia gent? Les tietes sí, no? Aquelles gallines velles *retrassades* mentals...

Ella imita una gallina.

JACOB: I ara intenta fer-la *retrassada*... No és fàcil.

Ho fa. Riuen.

JACOB: Ja m'ho puc imaginar... Tota l'estúpida branca materna allà... Com devoradores... gallines devoradores...

Ella imita una gallina devoradora.

JACOB: I què? Deien gaires coses sobre el pare, aquelles gallines? Què deien? Resulta que se l'estimaven molt ara, de cop i volta? Ara que és mort i enterrat...

ALBA: No, no. Enterrat encara no ho està, Jacob.

JACOB: Doncs ara que només és mort... ja no se'l miren per sobre l'espatlla? «Aquell pobret desgraciadet... Que mai no va tenir ni un duro...».

L'ALBA imita un avar.

JACOB: Jueus no ho som pas. No et passis tu, ara.

L'ALBA fa que s'asfixia.

JACOB: I de l'avi, què? No han dit res de l'avi, aquesta vegada? «Aquell pare que té el vostre pare, pobre... Ui, aquell pare, que era el diable... Que és el diable...». No n'han dit res?

ALBA: Alguna cosa, potser... Allò de... «Quin home més desgraciat, l'avi... Quin home més miserable... Allò que va fer no es pot fer...».

JACOB: I al pare, l'has vist?

ALBA: Sí...

JACOB: Com tenia les mans?

ALBA: Les mans?

JACOB: Has vist el pare?

ALBA: Sí...

JACOB: Com tenia les mans?

ALBA: No li he mirat les mans, Jacob...

Pausa petita.

ALBA: Per què no hi has anat tu mateix?

JACOB: Què?

ALBA: Per què no has anat a casa de la teva mare?

JACOB: No em venia de gust. Per això no hi he anat. Si com a mínim la Ruth m'hi hagués portat en cotxe... Anar-hi caminant... fot mandra. Però no ha volgut, la molt fastigosa.

ALBA: És curiós.

JACOB: Eh?

ALBA (*mentre fa un cigar imaginari*): La finestra de casa dels teus pares... no és gaire gran. I normalment hi ha les cortines passades i la persiana abaixada. Sembla un pis de persones cegues.

JACOB: Però els cecs també necessiten llum, no?

ALBA: Sí, és clar, era una metàfora, metàfora.

JACOB: Ah, com els llibres aquests que t'agraden. Com *El caballo con el sarampión*...

ALBA: Passo de tu. El que és curiós és que, tot i que la finestra és petita i que pràcticament està tancada, si t'hi fixes bé, es pot veure l'exterior. I a l'exterior hi passen coses molt interessants, de vegades. Com, per exemple, aquesta tarda. Pots veure un noi, vestit de negre, amb una jaqueta texana, voltant per allà, mig amagat rere els contenidors d'escom-

braries. I va fent voltes, va mirant amunt i no sap què fer. De tant en tant dóna una puntada de peu a un dels contenidors. El cap cot gairebé tota l'estona. Està pensant. Sembla que... Però, finalment, marxa per on ha vingut.

Silenci. Fuma el cigar inventat.

JACOB: No sabia com presentar-m'hi. (*Pausa.*) Em feia... vergonya.

ALBA: Ja...

JACOB: Com podia veure la meva mare i...

Ella li fa una carícia a la galta. Pausa llarga. En JACOB fa voltes per l'habitació. Posa l'aparell de música. Sona «Sweet Virginia».

ALBA: Abaixa-ho, abaixa-ho...

En JACOB, amb un gest, li demana que balli amb ell.

ALBA: No, ara no... Abaixa el volum, abaixa'l...

JACOB: Estic trist, Alba...

Ella se'l mira. S'apropa i balla amb ell. Lentament. Riuen. Ell l'agafa per la cintura. Ella somriu, s'aparta i canvia de tema. Un tema molt més ràpid. Ballen. Sembla que s'oblidin de tot. Apareix la RUTH, apaga l'aparell i se'n va a la seva habitació. En JACOB el torna a encendre. Torna la RUTH i l'apaga. En JACOB l'encén. La RUTH l'apaga. Així diverses vegades. Finalment, l'ALBA desendolla l'aparell. La RUTH es queda mirant en JACOB i marxa cap a l'habitació.

RUTH (*estranyada*): Hola, Alba...

ALBA: Hola, Ruth...

Surt. En JACOB agafa una de les copes de la prestatgeria i escup el xiclet a dins. Canvia algunes copes de lloc. L'ALBAriu.

JACOB: Anem a prendre alguna cosa.

ALBA: Ara?

JACOB: Em cremo aquí dins. No he sortit d'aquí dins en tot el dia. No he sortit d'aquí dins en tota la vida.

ALBA: És tard...

JACOB: Una birra... un futbolí...

ALBA: Me n'he d'anar.

JACOB: M'estic podrint aquí dins!

ALBA: Tranquil·litza't, Jacob...

JACOB: El trobes a faltar?

ALBA: A l'Abel? Sí, és clar.

JACOB: Quan arriba?

ALBA: Demà.

JACOB: I com estava?

ALBA: Bé. Afectat.

JACOB: T'ho ha dit ell?

ALBA: Això no cal dir-ho.

JACOB: Oi que no?

Ell li intenta fer un petó. Ella s'aparta.

ALBA: Nooooo... Me'n vaig.

JACOB: Una birra, una birra, una birra...

ALBA: No vull anar a cap bar, ara.

JACOB: Doncs queda't una estona aquí. No em vull quedar sol encara.

ALBA: Has vist l'hora que és?

JACOB: Et pots quedar a dormir. I em pots llegir una mica el teu llibre, perquè m'adormi. Com si fos un infant.

Pausa.

ALBA (*referint-se a l'habitació de la germana*): Mira, ja no fan soroll.

JACOB: Ara ella s'està eixugant tota la cara...

ALBA (*desaprovant*): Jacob...

JACOB: Alba...

Pausa.

ALBA: Vols que em quedi a dormir?

JACOB: Si vols...

ALBA: No vull anar cap a casa ara.

JACOB: Per què?

ALBA: És un pis de merda.

JACOB: Doncs no deu ser perquè el meu germanet no té pasta...

ALBA: Però és una merda igual. No té tanta pasta l'Abel, eh...

JACOB: Sí, són uns indigents, els advocats... Ara resulta...

ALBA: Ets un pesaaat...

JACOB: Els advocats posseiran la terra.

ALBA (*aplaudint monòtonament*): Molt bé. Em puc quedar?

JACOB: És clar.

Ell treu el matalàs de darrere del sofà i el posa a terra.

ALBA: No et fa res?

JACOB: No... Si t'ho he dit jo. Què vols dir?

ALBA: Però vull dir que no...

JACOB: Que no... què?

ALBA: Res.

JACOB: A mi... Vull dir que em ve de gust dormir amb tu. Dormir.

Pausa.

ALBA: D'acord. Però vull aquest costat!

JACOB: No! És el meu costat preferit!

ALBA: Però... jo no podré dormir allà.

JACOB: Ets boja.

Ella el mira malament.

JACOB: Perdó, perdó. No me'n recordo mai que no t'agrada aquest cony de paraula.

ALBA: Hum.

Ell passa a l'altre costat. Es van traient la roba. Es queden amb samarreta i roba interior.

ALBA: Quan tindràs una habitació per a tu? Per què no t'agafes un pis?

JACOB: Collons. Ja l'agafaria si tingués pasta.

ALBA: Busca algú per compartir-lo.

JACOB: A qui?

ALBA: No ho sé...

JACOB: Què faig? Poso un anunci al diari?

ALBA: Doncs sí. No es pot viure així.

JACOB: A mi em va bé.

ALBA: Això és per sortir del pas, però quant temps fa que surts del pas?

Ell fa que no ho sap.

ALBA: I la Ruth ja deu estar-ne fins...

JACOB: Perdona, ella necessita la pasta, eh. Que no té feina, eh.

Veus tot allò? Currículums, currículums, currículums...

ALBA: Quina merda...

JACOB: Ja posaré un anunci. Aniré a viure amb un psicòpata que no conec de res que em violarà a les nits... T'has de llevar d'hora demà? A quina hora arriba l'Abel?

ALBA: Maaaaassa d'hora. (*Pensa.*) Ui. Això no està bé. Arriba d'hora, d'hora. I tu? A quina hora comences al taller?

JACOB: Demà no curro, Alba.

ALBA: Ai, és clar.

S'estiren al llit.

JACOB: Escolta...

ALBA: Què?

Pausa.

JACOB: Sóc un monstre? Jo no vull ser un monstre.

ALBA: No ets un monstre. Ningú pensa això...

JACOB: L'imbècil aquell sí. «És un monstre... És un monstre...».

ALBA: O sigui... No, de debò... A veure... No et pots creure les teves pròpies mentides, Jacob. Si vols anar enganyant tot el dia la penya, val.

JACOB: Jo no enganyo...!

ALBA: No ho entenc, però val. El que no pots fer...

JACOB: I a més a més... són tan joves... Sempre es folla a *crios*. Si són més petits que jo.

ALBA: No són *crios*!

JACOB: Si no els has vist!

ALBA: Però els sento. Són més joves i ja està. A mi m'agrada més...

JACOB: No cal, no cal.

ALBA: Home, però...

JACOB: No, de debò. Ja ho sé. No ho vull sentir.

ALBA: Ai, bueno, vale, eh.

Pausa.

ALBA: Pensava que érem amics... Vull dir... no ho sé, saps?

Pausa.

ALBA: Bona nit.

Pausa.

JACOB: Quan començo no puc parar, saps? (*Ella el mira.*) I ja ho sé que estic mentint, però... Per exemple, quan torno de llençar

les escombraries, si em trobo algú que em pregunta d'on vinc puc dir que de l'òpera. És terrible. Puc estar-m'hi hores, si em ve bé. No és broma. Hores. I veig que estic mentint, ja ho veig... Però he començat i ja no ho puc aturar. M'hi he fotut a dins. Ben endins. I m'agradaria no fer-ho.

ALBA: I llavors... per què ho fas?

Pausa.

JACOB: És quan em sento bé.

Somriuen.

ALBA: No volia dormir sola, avui. Avui no. No sé què em passa... Una mica de... amb tu estic bé. Em... no sé com ho fas... em sento bé.

Ell es gira. L'acarícia.

ALBA: Bona nit...

Ell li toca, suaument, els pits. Ella li aparta la mà.

ALBA: Xxxxxiiiiitttt. Noooooo.

JACOB: Vaaaaale...

ALBA: Mira. Posarem el senyor Steinbeck al mig. (*Posa el llibre entre els dos.*) De muralla. De barrera. (*Li parla al llibre:*) Vigila, vigila aquest, eh.

Es tornen a posar per dormir. Pausa. Ell li torna a passar la mà pels pits.

ALBA: Xxxxxiiiiitttt...

JACOB: No suportó que em facin «xxxxiiiiitttt...».

ALBA: Doncs para, Jacob.

JACOB: Vaaaaale...

Pausa. Ell li torna a tocar els pits.

ALBA: Escolta, si t'has de posar així me'n vaig, eh!

JACOB: Vale, vale... Ja paro.

Pausa. Li posa la mà al cony.

ALBA: Deixa'm, imbècil.

JACOB: Vés-te'n a la puta merda!

Ell es posa al damunt d'ella.

ALBA: Que no, que no, que em deixis!

JACOB: Hòstia, Alba!

ALBA: Això és violació, això és violació, Jacob!

JACOB: Però si te'n mors de ganes!

ALBA: No, no vull que em violis.

JACOB: Però... és que... Alba... Ho necessito...

ALBA: Vés-te'n de putes, tio! Però deixa'm, deixa'm...

Ella aconsegueix deslliurar-se'n i s'aixeca del llit. Ell, bocaterrosa, colpeja el coixí amb força. Pausa.

JACOB (*sense canviar de postura*): Val. Perdó. Ja paro. Ja dormiré.

ALBA: No. Me'n vaig.

JACOB: Ja paro. Ja t'ho he dit.

ALBA: No. És millor que me'n vagi.

JACOB: Que t'he dit que no faré res més. Què més vols, hòstia!

Pausa. Ella se'l mira.

JACOB (*en veu molt baixa*): Necessito... Necessito... alguna cosa... alguna... alguna cosa... alguna... (*La mira.*) Ja paro.

Pausa.

ALBA: Vaaaaale.

En JACOB posa el llibre d'El poni roig al mig. L'ALBA somriu i s'estira al llit.

Sona la cançó «El poni roig».

Matinada. Tots dos dormint. L'ALBA s'incorpora. Intranquil·la, surt del llit sense fer soroll. No es troba bé. Camina. Agafa aigua. Se'n posa a la part de darrere del coll i als braços. S'asseu al sofà. Intenta tranquil·litzar-se. En JACOB s'incorpora. Està intranquil. Surt del llit sense fer soroll. Té alguna cosa que no es pot treure del cap. S'asseu a la cadira. Veu l'ALBA asseguda al sofà. Somriuen. Se saluden amb la mà. Ell s'apropa al sofà i s'asseu al costat de l'ALBA. Agafa el llençol i el posa damunt d'ella. Tanquen els ulls i es disposen a dormir asseguts al sofà.

3.

Tots esperem que vinguis

Matí. Sentim parlar la germana per telèfon des de la seva habitació.

RUTH (*en off*): La mama? Molt atabalada. Les coses... que si la funerària... tots aquests rotllos. Es queda... es posa histèrica. Ja saps com és. Però entre l'Abel i jo... Per a l'Abel això és facilíssim... tots aquests tràmits. I tu com estàs?

JACOB: Estàs bé?

ALBA: Una mica de... (*Fa un gest.*)

JACOB: Puc fer alguna cosa?

Ella fa que no. Ell li fa un senyal perquè no parli. Despenja molt silenciosament el telèfon que té al menjador per escoltar la conversa de la germana.

ALBA: No ho facis, això...

JACOB: És casa meva, també. Tinc l'obligació i el deure de saber què hi passa.

RUTH (*en off*): Ara feia temps que no parlàvem. L'última vegada va ser una mica... no? Que no et culpo, és normal.

Però bé... No és fàcil, suposo. Ah! Si vols venir demà... Per mi no ho has de fer, però si vols per la meva mare o... per tu mateix. Sí... Què? Joan, Joan, un moment, un moment.

Apareix la germana.

RUTH: Penja ara mateix.

JACOB (*al telèfon, fent una altra veu*): Hola, Joan. Adéu, Joan.

Penja. Mira la germana. Somriu.

RUTH (*marxant*): Joan, Joan. No li fotis cas... Està amargat. Sí, és clar que era en Jacob. Qui havia de ser? Que sí, que era ell... Vols que te'l passi? Vols parlar amb ell? Així et quedes tranquil... D'acord. És increïble, increïble. (*Torna a entrar al menjador.*) Vol parlar amb tu.

Ell fa gestos que no. Ella, gestos que l'agafi. Ell, que el deixi tranquil. Ella, que si està malament del cap. Llavors mira estupefacte l'ALBA, que ja es comença a vestir.

RUTH (*marxant*): Ara el nen no s'hi vol posar... Però era en Jacob. Qui volies que fos? Et penses que et trucaria si tingués algú a l'habitació?

En JACOB obre un calaix de la tauleta, treu una foto i la col·loca a la prestatgeria. A la foto apareixen la RUTH i en JOAN el dia del seu casament. L'ALBA el mira amb desaprovació.

RUTH: Et penses que ja porto gent a casa meva...? No sóc tan...
M'entens? O és que em prens per...? Bé, mira, escolta. Jo t'he
trucat perquè creia que ho havies de saber. Perquè tu i jo no
estiguem... no treu que... ja.

ALBA: Me n'he d'anar corrents. Estàs bé?

JACOB: Sí, sí. I tu?

ALBA: Necessito una mica d'aire. Adéu!

JACOB: És per l'Abel.

ALBA: Què?

JACOB: Estàs així perquè arriba l'Abel, no?

ALBA: Què dius, Jacob? (*Fa un petit somriure. Li fa un petó.*) 'Déu,
'déu, 'déu!

Marxa corrents.

RUTH (*en off*): D'acord. Doncs ja vindré a agafar-ho tot, de casa
teva. Eh, que fins no fa gaire era casa nostra. Però bé, casa seva,
casa seva. No sabia que et molestessin tant les meves coses,
saps? No sabia que... ja... ja... ja. Eh, que t'he dit que m'ho
emportaré tot. Ho fotrè en aquest pis de merda que no m'hi
cap res, però és igual. Síííí... ja ho séééé que vaig ser jooooo
qui ho va deixar córrer... Si vols et dic per enèsima vegada
per què no ho aguantava més... per què ja no aguantava més...

Li pengen el telèfon.

RUTH (*en off*): Merda!

En JACOB comença a caminar amunt i avall. Parla sol.

JACOB: Per què, per què, per què, per què, per què, per què,
per què. Perquè sí, perquè sí, perquè sí, perquè sí, perquè sí,
perquè sí.

La RUTH entra. Porta una tassa a les mans. Ell està neguitós.

JACOB: No vas a córrer?

*Ella no diu res. Veu la foto a la prestatgeria. Mira en JACOB. Agafa
la foto i la torna a desar al calaix.*

JACOB: No tenies una cursa avui?

*Ella no diu res. Veu totes les copes desordenades. Respira. Les torna
a posar al seu lloc.*

JACOB: No hi vas?

*Ella no diu res. Agafa un drap i neteja les copes, com acostuma a
fer.*

JACOB: Potser plourà, no?

*Ella no diu res. Troba el xiclet a dins la copa. L'hi ensenya a en
JACOB. Ell treu el xiclet de la copa.*

JACOB: Ahir no vaig venir, al final. Però és que va passar una
cosa... L'Alba em va trucar perquè un tio la va assetjar pel
carrer, a plena llum del dia, eh... i...

RUTH: Serà molt llarga la *trola*? És per saber-ho.

Ella continua netejant les copes.

JACOB: No és cap *trola*. De veritat. Vull dir que volia venir. De veritat. Però és això que et dic, que van atacar l'Alba, jo la vaig anar a buscar. Estava plorant, amagada en un portal... Saps on hi ha la botiga xinesa aquella? Doncs al costat. Un tio l'havia empès fort i li va robar el mòbil, la cartera i no sé jo què més li volia fer. I molta gent que passava ho va veure i no va fer res. No va fer res!

RUTH: Tu sí, no?

JACOB: La vaig calmar, la vaig ajudar a aixecar-se. No parava de plorar. La volia portar a l'hospital, però llavors vaig pensar que allà no arreglarien res. Perquè allà tothom passa de tu. Les infermeres són unes idiotes i els metges van amb aquells aires com si ells en sabessin molt... I que tu ets un ignorant. I et parlen amb aquell menyspreu... I no t'arreglen mai. Només es queixen, i no t'arreglen. No suporto la gent que es queixa tot el dia. Total. La vaig portar a casa. Va plorar molta estona.

RUTH: Doncs se la veia prou cofoia aquest matí.

JACOB: Cony, perquè la vaig ajudar molt.

RUTH: Què hi fotia aquí? És la nòvia del teu germà!

JACOB: Però ell és fora!

RUTH: Treballa fora, i què? Què canvia?

JACOB: Doncs que potser no hauria d'haver marxat.

RUTH: Això digue-l'hi a ell. I a veure si veu normal que mentre és fora...

JACOB: L'Alba és amiga meva.

RUTH: Ah, sí? Des de quan?

JACOB: Des de sempre.

RUTH: Primera notícia.

JACOB: No cal conèixer una persona gaire temps per veure que...

RUTH: És la nòvia del teu germà! Del teu germà Abel!

JACOB: És la meva amiga.

RUTH: Bé, mira, Jacob. Fes el que vulguis... fes... Ja t'ho faràs.

Pausa. Guarda el drap de la pols.

RUTH: Demà...

JACOB: Escolta... què s'ha de fer? Amb el funeral i tota la pesca...

RUTH: Estàs bé?

JACOB: Per què tothom em pregunta si estic bé, avui?

RUTH: Des de quan vols ajudar?

JACOB: No sé. Preguntava.

Pausa.

JACOB: Segur que encara s'han de fer moltes coses. S'ha de comprar una corona de flors, per exemple? Ja hi vaig jo. Vaig veure fa poc una floristeria que havien obert i no té mala pinta del tot. Què més s'ha de fer? De debò. Ho dic de veritat. Faré tot el que faci falta. S'ha triat el taüt, ja? Puc triar el taüt. O això ja està fet? Suposo que sí, és clar... Puc fer... segur que hi ha coses de papers... Ajudaré l'Abel, quan arribi. Quins papers queden per fer? No és

el meu fort, però m'hi esforçaré. (*Pausa.*) De veritat. Vull ajudar. Ho vull fer.

Pausa.

RUTH: Escolta. Demà és l'enterrament del papa.

JACOB: Sí.

RUTH: És al matí. A les dotze. Primer és la missa...

JACOB: La missa...

RUTH: Primer és la missa...

JACOB: La missa...

RUTH: Sí, la missa, la missa.

JACOB: Però si el pare mai no...

RUTH: Primer és la missa, Jacob, i després anirem al cementiri. Al cementiri on hi ha l'àvia. L'enterrarem al nínxol del costat. Espero... Tots esperem que vinguis. Ja està. Res més. No cal res més.

Pausa.

JACOB: D'acord.

La RUTH fa per marxar.

RUTH: I aquesta tarda és la vetlla. Sí? Al tanatori. Si vols anar a veure'l...

JACOB: Cal?

RUTH: Home, estaria bé. No fa falta que entris a veure'l, si et fa cosa... Però estaria bé que et passessis per allà. Hi haurà

les tietes, els tiets, la mama, l'Abel... Estaria bé que almenys
avui veiessis la mama. Que ni li has trucat. Ni li has agafat
el telèfon.

JACOB: Val. M'ho penso.

Pausa.

RUTH: T'ho penses.

JACOB: He de fer coses.

RUTH: Quines coses?

JACOB: Coses... diverses. Diferents. Si vols te les dic totes.

Pausa.

RUTH: Doncs sí. Me les pots dir totes, sisplau?

JACOB: Però llavors no arribaràs al tanatori.

La germana agafa aire.

RUTH: Jacob...

JACOB: Ruth...

RUTH: Només hi has d'anar. Jo ho he fet tot. M'he encarregat
de...

JACOB: Jo volia ajudar.

RUTH: M'he encarregat de tot. He...

JACOB: Volia ajudar.

RUTH: Només has d'aparèixer per allà.

JACOB: D'acord. Ho intento. (*Ella fa per marxar.*) Però he d'anar
a comprar.

Pausa.

RUTH: S'ha mort el papa. S'ha mort.

JACOB: Sí, ja ho sé.

RUTH: I no... no... No ho sé. No sé com dir-ho. No ho sé.

(Pausa.) No sents res?

JACOB: Què vols dir?

RUTH: No ho sé. Vols que et faci un esquema? Una mena de...

JACOB: Què n'has de fer tu del que sento?

RUTH: Què sents?

JACOB: Què n'has de fer?

RUTH: Digue-m'ho. Ben fàcil, no?

JACOB: I què n'has de fer?! Què en faràs?

RUTH: Això és cosa meva.

JACOB: I tu? Què sents tu?

RUTH: Vols que t'ho digui? No tinc cap problema. Jo no tinc cap problema a dir-ho.

JACOB: És clar, tu ets molt bona. Tu sents moltes coses. Tu i l'Abel...

RUTH: No vagis per aquí, Jacob...

JACOB: I jo sóc dolent, molt dolent.

RUTH: Què sents?

JACOB: Què sents tu?

RUTH: T'ho estic preguntant jo.

Pausa.

RUTH: Més que res per saber què dir si algú m'ho pregunta.

JACOB: Qui t'ho ha de preguntar, això?

RUTH: No sé si avui sabré tornar a mentir. Jo no tinc tanta pràctica com tu...

JACOB: A qui vas haver de mentir?

RUTH: A qui et sembla, Jacob? Creus que vaig arribar a casa i vaig dir a tota la família... que vaig dir a la mama: «Mira, en Jacob no està afectat. De fet, se n'ha oblidat completament que el papa s'ha mort»?

JACOB: Què vas dir?

RUTH: No n'has de fer res.

JACOB: Estava fatal, oi? Estava fet una merda, no?

RUTH: Sí, estaves fatal. Estaves fet una merda. No podies veure a ningú. Per això no hi vas anar, d'acord?

Silenci. Ell fa voltes per l'espai.

JACOB: I tu... què sents?

RUTH: Doncs...

JACOB: Perquè... diguéssim que no et veig gaire afectada.

RUTH: Com? Què dius?

JACOB: No ho veig gaire, saps?

RUTH: Què dius?

JACOB: Ahir a la nit gemegaves com una... ara et veig prou...

RUTH: Però quins...!

JACOB: Tampoc no et veig gaire afectada, que diguem.

RUTH: Però quins... Vaig anar a casa la mama, li vaig fer companyia, cosa que tu no, ja ho sé, ja ho sé, tenies una missió important amb la nòvia del teu germà...

JACOB: Ah! Es tracta només d'això; de complir, d'anar a fer l'hipòcrita.

RUTH: Jo no vaig anar a fer la hipòcrita enlloc!

JACOB: De quedar bé, de quedar bé...

RUTH: És la meva mare, és la teva mare, és la meva família, que potser no és la millor del món, però, mira, és la que m'ha tocat. Era el meu pare...

JACOB: Sí, el meu també. El meu també, el meu també, el meu també, el meu també, el meu...

RUTH: El meu pare que em va cuidar des que era petita... que em va donar menjar, que em va pagar els estudis, que... que sempre va ser molt delicat de salut... que de ben petit ho va passar malament, molt malament...

JACOB: Ja sé la història. Gràcies, però ja me la sé.

RUTH: Que el seu mateix pare el va abandonar.

JACOB: I jo en tinc la culpa?

RUTH: Tu saps què deu ser per un nen ser abandonat? Pel seu pare? I així... perquè sí!

JACOB: Que ja me la sé, la historieta familiar!!!

RUTH: Sense ell, ni tu ni jo seríem aquí!

JACOB: Doncs quin gran favor que ens ha fet, el paio aquest!

RUTH: Però com pots ser tan impertinent?! Jo me l'estimava, el papa. Me l'estimava!

JACOB: D'acord. Moltes felicitats.

RUTH: Tu no te l'estimaves, el papa?

JACOB: No ho sé.

RUTH: Com que no ho saps? Què et va fer? És que potser et va fer alguna cosa?

JACOB: No...

RUTH: Doncs llavors... Com que no ho saps?

JACOB: Bé... si m'hi poso a pensar... suposo que sí.

RUTH: Com que suposes que sí?

JACOB: Vull dir que... si hi penso... penso que és el meu pare i tal... i que sí. Que me l'estimava. Que sí que me l'estimava. Que sí! Que sí! QUE SÍ!

Pausa. La RUTH es calma. S'apropa a ell.

RUTH: Jacob...

JACOB: Però, si hi penso bé... si hi penso del tot... si hi penso de veritat... si no em mantinc aquí... (*es toca el cap*) si m'endinso... penso que el pare... sempre va ser un home estrany i callat que veia pul·lulant per casa. Des de ben petit que el veia així. Es bellugava pel menjador de casa. I per la cuina. I per... es bellugava... només es bellugava. I es mantenia al marge. De tot. Vivia enmig, però a part de nosaltres. A part de tot. I tenia les mans crispades... Sempre tenses... No estava mai tranquil... I no sé per què. Ell sempre al marge. No va ser un pare, no va ser un pare! S'asseia a la taula i veia la tele, però no la mirava, la deixava fer... i feia molt de soroll quan s'empassava la sopa. I des de feia temps només podia menjar sopa per... la veritat és que no sé gaire bé per què. Al final ja no m'importava. I quan s'empassava la sopa d'aquella manera em feia bastant de fàstic. Així que si hi penso bé... si m'endinso... (*Pausa.*) Suposo que no. Que no.

Pausa.

RUTH: Que no?

JACOB: Que no.

RUTH: Per què feia soroll quan s'empassava la sopa?

Pausa.

RUTH: Des de quan penses això?

En JACOB fa que no ho sap.

RUTH: Bé, doncs aquest home que et feia tant de fàstic quan s'empassava la sopa resulta que s'ha mort.

JACOB: Que ja ho sé! Els cucs estan fent un gran banquet! Ha marxat a l'altre barri! L'ha dinyada! Ja ho sé! Què vols? Que hi pensi cada minut, cada segon?

RUTH: Sí!

JACOB: Llavors ahir, mentre ho feies amb aquell imbècil, pensaves en el pare?

RUTH: Hòstia puta, Jacob!

JACOB: Que mal educada que ets, per Déu!

RUTH: No pot ser que no hagis sentit res! No pot ser!

Silenci llarg.

JACOB: Ja ho pots explicar. Avui. A tots.

RUTH: Això ho dius seriosament o t'estàs quedant amb mi?

JACOB: M'estic quedant amb tu.

RUTH: T'estàs quedant amb mi?

JACOB: No, no. Ho dic seriosament.

RUTH: No ho penso explicar, això.

JACOB: Ja ho faré jo.

RUTH: No ho faràs. Això no ho faràs. Estaràs molt afectat, perquè el teu pare s'ha mort. No vull continuar sent de la banda dels

raros, dels desgraciats d'aquesta família. Val? Amb el papa, amb el seu pare i amb tot allò ja en tenim prou... (*Pausa.*) Què vols ser? Com l'avi? Tu també vols ser com l'avi? Un tio... un desgraciat que... (*Pausa.*) T'ha afectat molt. Em sents? Estic cansada de ser de la branca dels... de baix. Sempre a baix. Dels... s'ha acabat.

Pausa.

JACOB: No sé si me'n recordaré, Ruth, d'això que em dius. Últimament m'oblido de les coses.

RUTH: Tu estimes? Saps estimar?

JACOB: Què és el que m'estàs preguntant?

RUTH: Realment aprecies algú...?

JACOB: Què és aquesta merda de...?!

RUTH: Quan la mama es mori, sentiràs alguna cosa?

Silenci.

RUTH: Si jo em moro, sentiràs alguna cosa?

Silenci.

JACOB: Però què és...?

Silenci. Ella el mira. Fixament.

JACOB: Sí.

Pausa.

JACOB: No.

Pausa.

JACOB: No ho sé.

Ell s'asseu. Ella s'asseu.

RUTH: Què et passa, Jacob? Què és el que et passa?

Pausa. Ell fa que no ho sap, lentament.

RUTH: Vindràs al tanatori?

JACOB: Quan? Avui?

Pausa.

RUTH: Vindràs?

Pausa llarga. En JACOB fa que no.

RUTH: Molt bé. (*Pausa.*) Tens... Quants anys tens?

JACOB: No ho saps? De veritat?

RUTH: Tens vint-i-pico d'anys...

JACOB: Molt poc *pico*, eh...

RUTH: Tens molt pocs vint-i-pico d'anys i...

JACOB: Tampoc tan poc, eh. No fos cas que t'emocionessis ara i em baixessis els pantalons i em follessis contra la prestatgeria.

RUTH: Però tu vols que et trenqui la cara o què?

JACOB: Doncs mira, potser sí. Potser sí que ho vull. Saps? Potser sí que vull que em trenquis la cara. Potser sí, potser sí, potser sí.

RUTH: D'on treus tot aquest odi, Jacob? D'on?

Pausa.

RUTH: Mira't. No pots viure així.

JACOB: Per què no?

RUTH: Els teus ulls... Estàs ple d'odi.

JACOB: I què? Tu estàs plena de merda i bé que vius, no?

RUTH: Fora de casa meva.

Pausa.

JACOB: D'acord.

Comença a marxar.

RUTH: No. Vull dir fora de casa meva. Vull que marxis. Aquesta setmana. Demà. Avui. Te'n vas.

Pausa.

JACOB: D'acord.

Silenci llarg. La RUTH marxa. Pausa. Sona el telèfon. En JACOB despenja i torna a penjar el telèfon. Taral·leja. Camina per

l'habitació. Treu una bossa de l'armari. Hi posa totes les seves coses. Troba El poni roig, el llibre de l'ALBA. Pensa. Taral·leja. Surt.

4.

Des de dalt del teulat

Véspre. La bossa de viatge a mig fer. L'ALBA porta un altre tipus de roba.

ALBA: Estic bé. Res... va ser una mica de... no ho sé... res. Ara ja estic bé. (*Pausa.*) Per això m'has fet venir?

JACOB (*en off*): No!

ALBA: Per què no vens al tanatori, Jacob?

JACOB (*en off*): No tinc temps.

ALBA: Si t'afanyes, encara hi pots arribar. Va, vine.

JACOB (*en off*): He d'acabar la maleta.

ALBA: Com és que marxes? On vas?

Apareix en JACOB. Porta una capsa folrada amb fotografies de John Steinbeck.

JACOB: Té.

ALBA: Què?

JACOB: Per a tu.

ALBA: John Steinbeck?

JACOB: Es diu així, el ianqui?

ALBA: És per a mi?

JACOB: Sí, és clar. No serà per a mi aquesta *xorrada*.

ALBA: Però... què són? Altres llibres d'ell?

JACOB: No, són diferents edicions d'*El poni roig* dels collons. És clar que són altres llibres d'ell.

ALBA: Però... però d'on... d'on...?

JACOB: Tampoc no ha sigut gaire difícil... I sabia que... bé, que et podia interessar...

Ella s'ha quedat bocabadada.

JACOB: Vols mirar-los?

ALBA (*va traient els llibres*): Si és tota la seva obra...

JACOB (*orgullós*): Sí.

ALBA: *El raïm de la ira, A un dios desconocido*... Això no es troba per aquí... la merda de llibreries que tenim...

JACOB: Havia d'anar-hi de totes maneres...

ALBA: A on?

JACOB: A Barcelona.

ALBA: A Barcelona?

JACOB: Hi havia d'anar de totes maneres.

ALBA: Quan hi has anat a Barcelona? I com?

JACOB: Amb el tren, Alba. Amb el tren.

ALBA: I què hi havies d'anar a fer a Barcelona?

JACOB: Un xaval em devia pasta...

ALBA: Què? Quin xaval? Què dius?

JACOB: I m'he trobat una llibreria pel camí, amb els llibres a fora...

Saps aquelles que tenen els llibres a fora? Doncs una d'aquelles.

ALBA: Això és una primera edició!

JACOB: I això és bo?

ALBA: T'haurà costat un munt aconseguir tots els seus llibres...

JACOB: No tant.

ALBA: A quantes llibreries has anat?

En JACOBriu.

ALBA:: I aquest?

JACOB: *El breu reinado de Pipino IV.*

ALBA: Aquí has arrencat alguna cosa...

JACOB: Jo no.

ALBA (*obre el llibre i veu el segell de la biblioteca*): Jacob, aquest llibre és de la biblioteca!

JACOB: Què dius?

ALBA: Collons, aquí hi ha el segell de la universitat.

JACOB: Ah, sí?

ALBA: I aquest també!

JACOB: No haurien de segellar els llibres per dins. Això és fer-los malbé.

ALBA: Jacob, has robat els llibres a la biblioteca?

JACOB: Què dius?

ALBA: A la de la universitat?

JACOB: No! Què dius?

ALBA: Els has robat!

JACOB: No! Aquest no és el segell de la universitat.

ALBA: Jo he anat a aquesta universitat. M'hi he passat un bon temps allà. Em conec bé el segell de...

JACOB: Ui, sí. Que l'Alba va anar a la universitat. I de què t'ha servit? De què t'ha servit?

ALBA: Doncs he après que els llibres no s'han de robar. Són de consulta, són per als estudiants...

JACOB: Que els donin pel cul, als universitaris! No en faran pas res. Tu sí que els aprofitaràs.

ALBA: Però... com ho has fet? Has saltat per la finestra? Has començat a córrer pel campus mentre tothom et persegua?

JACOB: No he vist que ningú em perseguís. Tampoc no he tingut temps de girar-me.

ALBA: Déu meu. I els altres què?

JACOB: Llibreries. Tot legal, tot legal.

ALBA: Això són edicions cares. Caríssimes. No són...

JACOB: No tant, no tant.

ALBA: També els has robat!

JACOB: No!

ALBA: Els has robat llibreria a llibreria.

JACOB: Què et penses? Que em jugaria la vida per aquests llibrots? Que em jugaria la vida per tu?

Pausa petita.

ALBA: Tu no tens tanta pasta!

JACOB: Aquell xaval me'n devia!

ALBA: Va, home, va. Que això és mentida! Mentida!

JACOB: Vols que li truquem? Ei, vols que li truquem? Què rius?

ALBA: T'imagino corrent per tot Barcelona amb tots aquests llibres... ai... mare meva... (*Mira el collage que hi ha a la capsa.*) I les fotos aquestes d'on...? (*Ell fa el signe de tisoires.*) No ho vull saber, no ho vull saber...

JACOB: T'agrada?

Pausa.

ALBA: Ho hauries de tornar tot això... No està bé, no està bé...

JACOB: Sí, ara hi corro...

ALBA: Ai la mare...

Pausa.

ALBA: Ets tan excessiu...

JACOB: Per què?

ALBA: Mira tot el que m'he de llegir ara... Per haver confessat que el meu llibre preferit és *El poni roig*... ara m'he de llegir l'obra completa de...

JACOB: No t'agrada?

ALBA: A mi m'agrada *El poni roig*... Steinbeck me la porta...

JACOB: Escolta, si no els vols els llenço.

ALBA: No, no, no! Què fas? Què fas? (*Agafa la capsula. Pausa.*) Ei. Moltes gràcies.

Ell somriu.

ALBA: Per què em regales tot això?

Silenci. Ell fa que no ho sap. Posa música. Se li apropa. Ella s'aparta.

ALBA: Ara no, Jacob.

Pausa. Ella apaga la música. S'apropa als llibres. S'aparta d'ells.

JACOB: Estàs bé?

ALBA: Sí.

Pausa.

JACOB: Ha arribat bé, l'Abel?

ALBA: Com?

JACOB: Que si ha arribat bé, l'Abel?

ALBA: Sí. Què vols dir si ha arribat bé?

JACOB: No ho sé. Això es diu. Es pregunta si ha arribat bé.

ALBA: Ha arribat bé.

Pausa.

ALBA (*mira la bossa*): Això és tot el que t'emportes?

JACOB: No tinc gaire res, jo.

ALBA (*referint-se a les copes*): No com la Ruth...

JACOB: Ara li ha donat per aquí. D'aquí poc agafarà una altra afició. Que s'emborratxi, que s'emborratxi...

ALBA: No sembla que li vagi malament...

JACOB: Són pura quincalla... Premis comarcals... Una birra?

Surt.

ALBA: Tens alguna cosa a la nevera? O és de la Ruth?

JACOB (*en off*): La Ruth ja no beu. Ui, no. Ni fuma. Abans sí que li fotia, la molt cabrona. Ara ho ha deixat de cop.

ALBA (*agafa un quadern que sobresurt de la bossa d'en JACOB*): Míllor, no?

JACOB (*en off*): Dóna-li un mes. Hi tornarà. I acabarà en un centre. Amb els anys acabarà en un centre.

ALBA: Què dius?

JACOB (*torna*): Llavors em començarà a caure bé. Sí. Perquè haurà acceptat, finalment haurà acceptat, que aquell és el seu lloc.

ALBA: No, no vull res. (*Pausa.*) No sabia que dibuixaves...

JACOB: Eh? Ah, no. No són meus. Són d'un col·lega.

ALBA: I per què els tens tu?

Fa que no ho sap.

ALBA (*l'escarneix*): No ho sé, no ho sé, no ho sé... Ostres, són molt xulos.

JACOB: Ah, sí? (*Ell li agafa el bloc i el posa a la bossa.*) Tens pressa, no?

ALBA: Per què ho dius?

JACOB: No ho sé... et veig diferent.

ALBA: No, no estic diferent.

JACOB: Sí, estàs diferent. Més... (*Fa un gest.*)

ALBA: No, no, no estic diferent.

Pausa petita.

ALBA: Penses que estic diferent?

JACOB: Ha arribat bé, l'Abel?

ALBA: Sí, sí. Què hi té a veure l'Abel amb tot això?

JACOB: Estàs diferent.

ALBA: No estic diferent. Què vols dir que estic diferent? Diferent? Diferent de quan? D'ahir? De fa un any? De quan? És clar que estic diferent. Què vols dir que estic diferent?

JACOB: Ara que ha arribat l'Abel, ara que ha arribat bé l'Abel, estàs diferent.

ALBA: Estic diferent d'ahir, vols dir.

JACOB: Tu no ets així. Tu ets... (*Busca les paraules. Fa un gest.*) Tu no ets així.

ALBA: I com sóc? Tu saps com sóc?

JACOB: Sé com no ets.

ALBA: Si tu no saps mai res. «No ho sé, no ho sé». No saps ni com ets tu. Com has de saber...

JACOB: Tu no ets tan diferent de quan eres nena... de quan anaves tot el dia amb la bata tacada...

ALBA: De què parles?

JACOB: De quan eres una nena... i anaves tot el dia amb la bata...

ALBA: Si no érem amics, llavors. Ens havíem vist alguna vegada i punt, per allà al col·legi. Jo crec que ni sabia com et deies. Va ser quan ja sortia amb l'Abel que...

JACOB: Un segon. Dóna'm un segon. (*Pausa.*) Jo anava a La Salle, oi? Al mateix col·legi que els meus germans... La tradició... i aquestes collonades...

ALBA: Sí, ja ho sé...

JACOB: Al privat.

ALBA: No era privat. Era concertat.

JACOB: S'havia de pagar, no? Era privat.

ALBA: Hi ha una diferència de...

JACOB: No, a veure. Que quedi clar. El meu pare, que al cel sia, volia portar-nos a l'estatal...

ALBA: Públic, es diu públic. Això d'estatal sona a...

JACOB: ...però la branca materna deia: «No, a l'estatal —ells li diuen *estatal*— només aprendran a ser uns gamberros... I està ple de gitanos...». Bueno, i això és veritat.

ALBA: Sí, sí. Està ple de gitanos.

JACOB: Total, que ens van portar al puto privat per a nens *pijos*... Encara que el pare fos un pobre pelat que no tenia ni un duro... Tota la vida a la fàbrica. És igual. L'important era demostrar. Demostrar que a la família no hi havia cap pobre que portés els fills a un col·legi estatal, amb tota la púrria. Encara que llavors no arribéssim a finals de mes. Això era igual... I el meu pare mai no va fer res per oposar-s'hi. Res. Tota la vida pagant. Un titella. No va donar mai un cop a la taula.

ALBA: I per això alguna vegada havies vingut a l'Eiximenis, després de classe? Per acostar-te als pobres?

JACOB: No, no. I tampoc no és perquè no em sentís bé amb els nens de La Salle... No m'hi sentia, és evident... Però no perquè fossin de La Salle. Vull dir que, si hagués anat a l'Eiximenis, llavors hauria passat l'hora aquesta de després de classe al pati de La Salle. No era per cap cosa de les diferències de classes i totes aquestes mariconades.

ALBA: Llavors per què?

JACOB: M'agradava anar allà perquè no em coneixien. Tot és molt millor quan ningú no et coneix. I també perquè allà... t'estic parlant de quan tenia nou o deu anys... Devia fer cinquè...

ALBA: O quart. Vas repetir curs. Ho sé.

JACOB: L'Abel és un imbècil.

ALBA: No te n'has d'averkonyir...

JACOB: No m'avergoneixo de res.

ALBA: Quan poses aquesta mirada em fas por...

JACOB: A tu no et vull fer por.

ALBA: Et distreies massa a classe. M'ho puc imaginar.

Pausa.

JACOB: Allà... sovint hi podia veure... una nena... Devia ser més petita... molt poc... I en aquella edat ja començàvem a mirar les nenes, per molt imbècils que les trobéssim. La mirava molt. Però jo no volia que ella ho sabés. I no ho va saber mai. Sempre anava amb la bata tacada... cridava fort... La primera vegada que la vaig veure estava sobre el teulat dels lavabos. Els professors renyant-la i ella rient... Els nens i nenes l'admiraven... Era una heroïna. Una gran heroïna. Salvatge, riallera... Tirava pedres als nens amb molta força... des de dalt del teulat. Llavors baixava i abraçava i feia petons als seus amics... I no podia parar de fer-ho. La vaig veure moltes vegades en aquell teulat. Tenia els cabells llargs i enredats...

Gest. Pausa.

ALBA: Per què no m'ho havies dit mai, això?

Ell fa que no ho sap.

ALBA: No sé si t'he de creure.

Pausa.

ALBA: La meva mare deia que era un cavallot... pobreta...

JACOB: Ets un cavallot.

ALBA: No, no ho sóc, Jacob.

JACOB: Ho he vist aquest temps, quan l'Abel era fora. Intentes amagar-ho... però ho ets. Amb mi ho ets.

ALBA: No et pensis que ets tan especial...

JACOB: No et pensis que ets tan imbècil.

ALBA: No ataquis, no ataquis. Sempre ataqués.

JACOB: A tu no t'estic atacant, collons! No et vull atacar. T'estic dient que vinguis amb mi.

ALBA: A on?! A pujar teulats d'escola, Jacob? A tirar pedres amb força?

JACOB: No entens res... Llegeixes tot això... però no entens res.

ALBA: És clar que ho entenc, és clar que ho entenc...

JACOB: Totes aquestes merdes que en realitat no diuen res. Res.

ALBA: És clar que ho entenc...

JACOB: T'estic intentant dir...

ALBA: Deixa'm estar! Calla d'una vegada!

Silenci.

JACOB: Avui tothom m'està... Estic intentant fer bé les coses... Fer-les bé... Ho estic intentant...

ALBA: Fer bé les coses? Agafant trens? Robant tot això? Si vols fer bé les coses, vés al tanatori!

Pausa.

ALBA: Anem a fer una volta?

JACOB: Em passo la vida fent voltes.

ALBA: Jo també he fet moltes voltes. Quan vaig haver de deixar de ser una nena... Aquella salvatge que tu dius... Quan tothom ja es feia gran, i sensat, i adult... De la manera que ens han ensenyat a ser grans, i sensats, i adults... No sabia on posar-me. No ho sabia. També he fet moltes voltes jo, Jacob. Tothom em mirava... Em sentia... Em miraven malament. Com una cosa estranya. Parlaven... I no sabia on posar-me. I notava que alguna cosa dolenta estava a punt de venir... ho notava. I va venir. Aquell matí a l'institut... Em vaig quedar tota blanca, a classe. No pensava res. Només tremolava. Era una sensació... Només una sensació... com si el meu cos no fos meu... No em podia tocar res. Ningú no em podia tocar. Ni una cadira, cap objecte. Tota la classe es va quedar... La professora també. Era com un calfred, però continuat. I llarguíssim. Un calfred que m'ha durat molt de temps. Mesos... anys... Perquè, tot i que els metges m'anessin calmant amb medicaments, el calfred ha estat sempre allà. Amagat. Esperant. És molt fastigós... una sensació molt fastigosa... I és molt difícil explicar-ho. Molt difícil. Sobretot perquè fa vergonya. Fa molta vergonya. I ahir el vaig tornar a sentir. Aquí. El calfred aquest. De lluny. Després de tant de temps... Ara que ja estava controlat... I tot avui que l'estic tornant a sentir. (*Ell s'apropa.*) No, no... Per què em fas recordar això, eh? Per què dius que estic diferent?

JACOB: No, no estàs diferent...

ALBA: Sí que estic diferent, és clar que estic diferent. He hagut d'apagar-ho tot. (*S'ajuda amb gestos, per explicar-se.*)
Abaixar-ho tot... Tot el que sento... M'he hagut de calmar...

Ell l'acaricia.

JACOB: Encara ets aquella nena salvatge, plena de curiositat...

ALBA: No puc tenir totes aquelles emocions a flor de pell...
Totes les passions... Amb els anys les hem de deixar enre-re...

JACOB: Els teus gestos són... ets... tot és d'una... Aquest temps ho he vist, quan l'Abel era fora...

ALBA: L'Abel... Sort de l'Abel... M'ha ajudat molt. M'ha sabut agafar molt bé. Fort.

JACOB: Però és amb mi que estàs bé.

ALBA: I jo... jo he intentat ser com ell vol que sigui. I crec que ho he aconseguit. M'he comportat.

JACOB: Amb mi no t'has d'amagar de res.

ALBA: No li he fet passar malament als sopars quan l'he hagut d'acompanyar. Sopars importants... I li agrado com sóc. I jo vull que estigui content de mi.

Es miren als ulls. Ella li fa un petó. Fort. Molt fort.

ALBA: No fugis....

JACOB: No fujo.

Continuen fent-se petons.

ALBA: De vegades els homes fugen... fugen quan em deixo anar... (*Li agafa la cara. Fort.*) No fugis, tu... eh...

JACOB: No ho faré.

ALBA: Els homes no volen problemes... No vull deixar de ser jo...

Ella li va traient la roba. Es fan petons molt apassionats. Els hi va la vida. Es donen cops forts. Es rebolquen per terra. De cop i volta, ella s'aparta.

ALBA: L'Abel... Jo estimo l'Abel.

Pausa.

JACOB: Jo no. Jo no estimo l'Abel. Jo t'estimo a tu!

ALBA: No veus que no té cap sentit? No ho veus?

JACOB: És clar que no en té, és clar que no en té cap!

ALBA: No ho veus?

JACOB: Has de venir amb mi. Jo et cuidaré. Deixa'm cuidar-te...

ALBA: No vull que ningú em cuidi. No ho vull! No vull això.

JACOB: No fugis...

ALBA: Sí, fujo... fujo...

JACOB: Jo sento... sento coses. Les sento. De debò!

ALBA: Ja ho sé, ja ho sé...

JACOB: Les sento de debò... sento coses...

ALBA: És clar que sents... Però jo no vull, jo no puc...

JACOB: Les sento per tu!

La torna a agafar.

ALBA: Jo no puc... No, Jacob. No! NO!

Ella l'aparta. Pausa.

JACOB: Tothom em rebutja.

ALBA: Ningú no et rebutja.

JACOB: Doncs... per què sempre he tingut aquesta sensació?

Silenci llarg.

ALBA: No puc anar al tanatori així... No puc...

Pausa.

ALBA: Gràcies per... Steinbeck. (*Pausa.*) L'Abel... avui l'Abel em dirà per anar a viure amb ell a Madrid. Ho sé. M'ho ha volgut dir quan hem dinat junts... ho he notat... Però no ho ha fet. No ho ha trobat gaire... apropiat. La mort del pare... no era apropiat. M'ho dirà aquesta nit.

JACOB: I què faràs?

Silenci. Amb un cop en JACOB llença algunes copes de la germana a terra. Surt. Torna amb una bossa d'escombraries. Va posant totes les copes a dins la bossa.

ALBA: Què fas? Què fas? Què fas? Ho estàs emmerdant tot, Jacob!

Ell vol sortir de la sala, però ella no el deixa.

ALBA: No ho facis, Jacob. No ho facis.

En JACOB l'aparta i surt. Se sent el soroll. Torna.

ALBA: Per què coi les has llençat per la finestra?!

JACOB: Per què plores?

ALBA: Perquè em fa pena. Perquè tot em fa molta pena.

JACOB: D'acord. (*Agafa el telèfon.*) Ara falta una altra cosa. (*Marca un número.*) Mare. Sóc en Jacob. Com estàs? Ets al tanatori, oi? No, no cal que t'apartis de... Només vull dir-te que... que... vull que sàpigues que no recordaré la teva mort. Quan em diguin que t'has mort... no ho fixaré. No em quedarà gravat en el lloc de... les coses importants. Passarà per aquí, sense importància. I marxarà. I la Ruth vindrà a la teva tomba o a on siguis i et dirà que sí, que ho he recordat, que sí, queestic molt dolgut... però no. No, mare. No ho estaré. Em sap greu. És un dir. Adéu, mare.

Silenci.

JACOB: I ara... a esperar la Ruth.

S'asseu. L'ALBA també s'asseu.

Sona la cançó «Un dia més».

Passa el temps. Apareix la germana. Ell s'aixeca.

RUTH: Per què has llençat les copes?

JACOB: Perquè volia veure quant temps trigaven a arribar a terra.

Ella li trenca la cara. Finalment. Sembla que ell li pregunta: pots tornar a fer-ho? Es miren fixament. Ell es tapa la cara i es llança al sofà. Ple de pena. L'ALBA el cobreix amb la seva jaqueta.

5.

Només la pluja

Nit. En JACOB està estirat al sofà. Bocaterrosa. Pausa.

RUTH: Vols res per beure?

ALBA: No, no.

RUTH: Necessito anar a córrer. Necessito deixar-me... (*Gest.*)

Deixar-me anar. Vols prendre alguna cosa?

ALBA: No, no.

RUTH: Segur? Segur que no vols res?

ALBA: No, no.

RUTH: N'hi havia de platejats, de daurats... a alguns hi posava el meu nom.

ALBA: Eh?

RUTH: Havies vist els trofeus, oi?

ALBA: Sí, sí.

RUTH: Com és que t'has quedat, aquí? Fins ara, vull dir.

ALBA: Ah. No ho sé. Sí, és hora que torni a casa.

RUTH: Un paio últimament em truca i no sé què dir-li. No ho sé. Em truca perquè vol ser el meu patrocinador, ho sabies?

ALBA: No, no. No ho sabia.

RUTH: Sí, em va veure córrer i em va trucar. Però no ho sé...

No sé si és del tot fiable, la cosa. Potser sí.

ALBA: Potser sí.

RUTH: Mmm. Se'm fa estrany...

ALBA: Sí, ja és hora que torni a casa.

RUTH: Em va costar molt guanyar-les, hòstia! Molt! Cal constància, cal perseverança... I ara no consta enlloc. Enlloc. Tot és... No eren gran cosa... No, i una merda! Sí, sí que ho eren! Segur que no vols prendre res?

ALBA: Segur, segur.

RUTH: Val, doncs res...

ALBA: Tu vols prendre alguna cosa?

RUTH: Una birra, no?

ALBA: No, jo no.

RUTH: Collons, doncs res.

ALBA: Però tu te la pots prendre.

RUTH: Jo no bec. (*Pausa. Mira en JACOB.*) Mira com... Vaig a agafar un got d'aigua. No vols aigua?

ALBA: No, no, no.

RUTH: I mira com està la paret. Mira com està. Tota... Quina paret de merda! Mira quina paret més lletja que hi ha. Mai no l'havia vist tan lletja. (*Surt, en off:*) L'havia vist, és clar que l'havia vist, però mai no m'havia fixat que era tan lletja. I les copes ho tapaven. Tapaven... Tapaven... Puto Jacob!

Torna amb una cervesa.

RUTH: Ai, vols prendre alguna cosa?

ALBA: No, no vull. (*Petita pausa.*) He de marxar.

RUTH: Plou.

ALBA: Plou?

RUTH: Sí, plou. La nostra vida és plena de tòpics.

ALBA: Com?

RUTH: Res. Vols alguna cosa?

ALBA: No, no... Una cervesa.

RUTH: Una cervesa. (*Surt.*) Una cervesa. Una cervesa.

Torna. No porta cap cervesa.

RUTH: M'ajudes? Aquí molesta.

Va cap a la prestatgeria.

ALBA: On la vols posar?

RUTH: Portem-la cap allà. Cap a l'entrada. Després ja veurem.

La porten cap a l'entrada. Tornen. La RUTH mira la paret.

RUTH: Li convé una bona capa de pintura. Sí, li fotré una capa de pintura. Blanca. Sí, sí. Blanca.

ALBA: Però no la voldràs fer ara, oi?

RUTH: Ai, ho sento, ho sento.

L'ALBA surt.

RUTH: Però llavors hauré de pintar tot el pis... Quina feinada.

L'ALBA torna amb una cervesa.

RUTH: Xin-xin?

ALBA: Xin-xin.

Brinden.

RUTH: Em va bé que siguis aquí. Avui... havia de venir un amic meu... un que... (*Somriu.*) Ahir el devies sentir... potser...

ALBA: Ah. No, no.

RUTH: Però al final no... no podia. No podia.

Beu.

RUTH: Què collons estic fent amb...? Què collons estic fent?!

Pausa petita. L'ALBA beu un glop.

RUTH: Perdona, eh, perdona...

ALBA: No, no, no, no...

RUTH: És que... buf... perdona, eh...

ALBA: Que va, que va...

RUTH: Mare de Déu...

ALBA: No, no, no... Treu el que sigui, eh...

RUTH: És que... collons. Perdona...

ALBA: De debò. Vull dir que per mi...

RUTH: Que tregui... que tregui el què?

ALBA: Ah. No ho sé. M'ha semblat... has dit que... que t'havies de deixar anar...

RUTH: Quedaven tan bé aquí... i aquest *capullo* els llença! Els llença!

ALBA: Com ha anat al tanatori?

RUTH (*amb sorna*): Una festa, tu... No t'ho ha dit l'Abel?

ALBA: No l'he vist després...

RUTH: Ja... (*Pausa.*) Sé que no m'hi he de ficar... Tu... tu estàs amb... tu estàs bé amb l'Abel?

ALBA (*directa*): Sí.

RUTH: M'ha dit que es queda a Madrid... Que...

ALBA: Que vol que vagi amb ell.

RUTH: Sí. T'ho ha dit?

ALBA: No encara.

RUTH: Merda! No t'ho hauria d'haver dit. Sóc imbècil. Sóc imbècil.

ALBA: Ja sé que m'ho vol dir. Ja ho he vist.

RUTH: Tens poders? No em facis cas... No em facis cas...

ALBA: A l'Abel li va bé allà.

RUTH: A l'Abel li va bé a tot arreu. I què penses fer?

ALBA: No ho sé. És lluny...

RUTH: Lluny de què?

ALBA: És lluny.

RUTH: D'acord. No m'hi fico.

ALBA: Xin-xin.

RUTH: Xin-xin.

Brinden.

ALBA: He de trucar a l'Abel. Li he de trucar un moment...

RUTH: És a casa la mama. Es queda a dormir allà.

ALBA: Ah, sí?

RUTH: Demà al matí vindran cap aquí per anar tots junts a... a l'enterrament. Hem quedat així quan ens hem vist a la festa aquella. Al tanatori.

ALBA: Com ha anat?

RUTH: Hi havia un ambient... ha!

ALBA: Eh?

RUTH: Quan he arribat he notat... un ambient *raro* de collons. Ningú no deia res. He pensat que era normal, no? Vull dir... que som a un tanatori... és normal que tothom estigui una mica compungit, no?

ALBA: Sí, no?

RUTH: Vols una altra birra?

ALBA (*li ensenya l'ampolla gairebé plena*): No, no, no.

RUTH: El cas és que he notat una certa... hostilitat. No, jo tampoc. No ho sé, a les mirades. He entrat a veure el papa. Estava darrere d'aquell vidre. Perquè està mort. Està mort. És clar. (*Beu.*) He sortit. La mama estava asseguda amb les seves dues germanes. Tots els altres familiars per allà, pul-lulant i parlant de les seves coses... Branca materna, branca paterna, com diria aquest. (*Assenyala en JACOB*) Bandes separades. Sempre separades. Dalt i baix. Li he fet dos petons a la mama i la Gemma, la tia Gemma, ha aprofitat per agafar-me i portar-me a part. M'ha preguntat on era en Jacob. I jo li he dit que avui segurament tampoc no vindria. I m'ha mirat i m'ha dit: «És clar; encara està molt malament, suposo». I jo li he dit: «Hòstia, i tant que ho està». I m'agafa i em diu: «Doncs és curiós que em diguis això perquè la teva mare ha rebut una trucada d'ell, precisament». Ha trucat a la mama.

ALBA: Ja. Jo hi era.

RUTH: I per què li ha trucat? Per què ho ha fet?

ALBA: No crec ni que ell mateix ho sàpiga.

RUTH: Per provocar, ho ha fet per provocar. Per fotre. Tot ho fa per provocar. Tot ho fa per fotre!

En JACOB s'incorpora.

RUTH: Què diu el tirador oficial de copes del barri?

ALBA: Hola...

En JACOB i l'ALBA es miren. Se saluden amb la mà.

RUTH: La tieta estava... li veia a la mirada. De-de-de fet hi havia molta cosa darrere aquella mirada. Estava empenyada amb aquest (*assenyala en JACOB*), però també estava decebuda i disgustada amb mi. Perquè l'havia mentit. A tots. Havia intentat protegir en Jacob amb les meves mentides. I això... això... això em fa automàticament de... de l'altra banda. Sí. (*Beu.*) Jo li volia dir que no, que en realitat m'havia protegit a mi, que no volia que... Però de seguida se m'han acostat la mama i l'Abel, bastant histèrics, per cert. Jo he dit «hola, Abel, com estàs?», però no hi ha hagut manera... El tema només era en Jacob. Per a la mama també. Per a l'Abel també. Que havíem de fer alguna cosa amb en Jacob, i jo deia que sí, que ja m'havia passat pel cap, que sí, que potser alguna cosa havíem de fer, i l'Abel em deia que *potser* no, que *segur*.

JACOB: Que heu de fer alguna cosa amb mi?

RUTH: Calla! Tu calla, eh, Jacob! Per Déu, calla, eh! Calla!

JACOB: Callo.

RUTH: Mentre anàvem dient tot això, els altres familiars feien veure que no ens miraven ni escoltaven... (*Beu.*) Llavors s'hi ha afegit l'altra tieta, i entre les dues tietes, l'Abel i la mama han tornat a dir que tot això no pot ser, que no pot ser això que fa en Jacob, que hem de fer alguna cosa amb en Jacob, que no pot anar donant aquests disgustos, que la meva mare no es mereix res d'això, i jo he anat dient que sí, que sí, que sí... l'Abel m'agafava fort... (*Beu.*) Que això no es diu, que el que ha dit per telèfon és molt raro, que no es pot dir, que és un mal educat, que això no s'ha de dir... I anaven dient tot això... i jo he començat a pensar. He començat a pensar... he començat a veure coses... no? (*Pausa.*) El que no pot ser, el que ningú no tolera, és que en Jacob hagi dit, hagi verbalitzat, que no sent res. Però a ningú, absolutament a ningú d'allà no li preocupa que no senti res. Només que ho hagi mostrat. Demostrat. Amb l'absència... Amb la trucada... Aquest és el problema. I dius... aaaahh. Un moment. Un moment. Un moment. A què estem jugant? Quin és el joc? Quines són les normes? Perquè jo m'he perdut alguna cosa. M'he perdut alguna cosa. Em creia... no ho sé... pensava... però no és així. No és així. No-és-així. I no puc treure'm les imatges del cap. Aquelles encaixades... aquelles mirades. Aquells copets a l'esquena... Tot és... allà ningú... Ell (*indica en JACOB*) ha dit el que tots... el que tots allà... Jo mateixa... he sentit res? Alguna cosa real?

Pausa.

RUTH: Necessito anar a córrer. Potser anant a córrer... Quan corro... faig. Em moc. Trepitjo fort. I no penso. Em moc. No penso. Em moc. Em moc. Ha mort el meu pare. Ha mort. I ningú no l'ha vetllat. Només parlem de nosaltres. De nosaltres, de nosaltres... Jo només parlo de mi. Del que em passa a mi. Ha passat per aquí el meu pare i a ningú... No hem notat res. Res no ha canviat. Només una... ombra. Només ha sigut una ombra. Com era...? No hem parlat d'ell... Quan no el vaig conèixer... quan era jove... quin aspecte tenia...? Què pensava? Quin paper més petit que juguem... No ens hem assegut callats davant del seu cos mort. No hem callat i no he pogut escoltar el silenci i no he respirat i no li he dit adéu... Perquè xerrem. O anem a córrer. O mentim. O... No sé què dic. No sé com expressar-ho. I no sé com expressar tot això... perquè no tinc... manera... no tinc eines... no tinc... eines. Hi he de posar paraules. Ho he de fer. I no ho sé fer. Tot és... i penso que si ho expresso... si ho expresso... només ho hauré expressat... però no haurà volgut dir... res. Res. RES. I arribo a casa i em trobo totes les meves copes trencades... hi quedaven tan bé aquí... tan bé... hi quedaven. Hi quedaven. Estic cansada, molt cansada, de tornar a començar. Sempre tornar a començar. Algun dia deixaré de tornar a començar? Res no em dura res. Res no em dura res. Ha volgut dir alguna cosa que ell hagi estat aquí? Ha volgut dir alguna... alguna...? O algú altre? Perquè... venim de molt enrere, no? Molt... enrere. Molt... lluny... I no sento el pes. No sento el pes sobre meu. Sobre les meves espatlles. Em sento... lleugera. I vull sentir el pes. El pes de milers d'anys. El pes dels morts i dels... I només em sento lleuge-

ra. No m'ho puc treure de dins. No m'ho puc treure. No m'ho puc treure. I crec que potser expressant-t'ho... si ho expresso... almenys una part... potser... I em veig a mi mateixa dient-te que ho facis veure, que no cal que sentis, però que ho facis veure, que ho facis veure, que ho facis veure... Hem de plorar realment els morts. No només els nostres. Els morts. Saber plorar-los. Saber sentir la seva absència. Vull anar a córrer. Córrer lluny. Lluny, lluny, lluny... Mentre plou. Però em quedo aquí tancada. Mentre la pluja cau a fora, em quedo aquí ben tancada. Tot se'n va. Tot se'n va. Fuuu. Això és l'únic que... No va amb nosaltres. No va amb nosaltres. Només la pluja. Només la pluja. Dibuíxaves molt bé, quan eres petit. Podies dedicar-li moltes hores, abans. Tota la tarda, hi podies dedicar. Què et va passar? Tu podries fer grans coses... Per què no intentes fer...? Alguna cosa hem de fer! Hem de fer alguna cosa. Si no ens volem tornar uns idiotes. Més idiotes, encara. I no ens podem assemblar a tu. A tu no, Jacob. Hem de fer alguna cosa. Alguna cosa hem de fer! Vull plorar fins que m'ennuegui. Fins que no pugui parlar. Però no puc plorar. No puc! I em cou el meu dins, tot el meu dins... Vull sentir dolor. Vull sentir dolor. I l'únic dolor que sento és perquè sóc incapaç de sentir dolor.

Es deixa caure al sofà, al costat del seu germà. Silenci llarg.

RUTH (*xiuxiuejant*): Hem de tornar a sentir... Quan va començar tot això? Quan? Passa des de sempre? És ara? Som nosaltres? Hem de tornar a sentir, sí... millor tornar... hem de tornar a sentir... hem de tornar a sentir... hem de tornar a sentir...

JACOB (*afectuosament*): Digues alguna altra cosa, Ruth. Ja sé que no se't pot exigir gaire, però... no ho sé... varia una mica la frase, saps?

RUTH: Subnormal de merda, idiota, desgraciat, imbècil, *capullo* de merda.

JACOB: A veure si t'he de fotre fora de casa...

ALBA: No, per favor. No comenceu... És molt tard... Plou.

RUTH: Doncs, expliqueu-me alguna cosa... Que em faci dormir... Que em faci dormir, hòstia...

Pausa petita.

JACOB: He tingut un somni. (*L'ALBA s'asseu a prop per escoltar la història.*) He somiat amb el pare. Era a la vitrina, rere la vitrina del tanatori. Ell estava mort. Com està ara. Però jo era molt més petit. Era un nen. M'hi acostava per dir-li «hola»... no ho sé... Per trobar-nos una mica... Li volia fer preguntes que potser ell em podia respondre. Li volia preguntar què havia de fer per treure'm tot aquest... per estar una mica tranquil. Però ell em parlava primer. Em preguntava si el seu pare havia vingut a vetllar-lo. Tot nerviós, m'ho preguntava. «No ho sé», li deia jo. No sabem ni tan sols si sap que t'has mort. Ell s'entristia. Em demanava que ho anés a mirar. Jo ho feia, però no hi havia ningú. Estava completament buida, la sala d'espera. Tornava a l'habitació on era ell i li deia que no l'havia vist, que hi havia massa gent. I que igualment seria impossible perquè no sabia quina cara feia. I ell es posava encara més trist. O més dolgut, potser. Li volia fer una pregunta, em deia. Es volia enfrontar a ell amb una pregunta. I

jo li deia: «Quina, papa? Quina pregunta?». Ell em mirava, mirava les seves mans tenses... i llavors es tornava a morir.

L'ALBA li fa una carícia.

JACOB: Demà és l'enterrament del papa.

Pausa.

Sona la cançó «Passar les hores».

6.

El poni roig

Segon matí. Tots tres al sofà. Sona el timbre de baix. La música s'atura.

ALBA: L'Abel.

Pausa.

RUTH (*mira el llibre de la tauleta*): *El poni roig.*

JACOB: *El poni colorado, en castellano.*

RUTH: Sona a *Mi pequeño poni.*

JACOB (*rient*): Sí, sí, sí, sí....

ALBA: Aneu a cagar.

Sona el timbre de baix.

RUTH: És teu?

JACOB: És el seu llibre preferit.

RUTH: *Mi pequeño poni?*

ALBA: No, home, no. El *colorado*, el *colorado*...

RUTH: Aaahh.

Sona el timbre de baix.

RUTH: I per què és el teu llibre preferit?

JACOB: No ho sap.

RUTH: I de què va?

ALBA: D'un cavall... que avança. Avança. Sempre.

Sona el timbre de baix. S'aixequen. En JACOB i l'ALBA es preparen per baixar. Miren la RUTH. No es mou del sofà. Torna a sonar el timbre.

JACOB: Véns?

RUTH: Aneu tirant. Ara vinc.

Es reprèn el tema musical «Passar les hores».

En JACOB i l'ALBA miren la RUTH. Immòbils. En JACOB s'apropa i fa un petó delicat a la seva germana. En JACOB i l'ALBA fan per marxar. L'ALBA s'atura. En JACOB l'abraça. Fort. Surten lentament. La RUTH, asseguda al sofà. Sona el timbre de baix, llunyà. La música va pujant. El timbre es va fonent. La RUTH mira els dibuixos d'en JACOB. Els mira detingudament.

Fosc.

La pols es va estrenar a la Sala Flyhard el 3 d'abril del 2014 amb el repartiment següent:

ALBA: Marta Aran

JACOB: Guillem Motos

RUTH: Laura López

Text i direcció: Llàtzer Garcia

Música original: The New Raemon

Ajudant de direcció: Muguet Franc

Disseny d'escenografia i vestuari: Marta Soto

Disseny de llum: Xavi Gardés

Fotografia: Roser Blanch

Producció: Flyhard Produccions S.L. i Nau Ivanow

Lletres de les cançons

Música: Ramon Rodríguez (The New Raemon)

Lletres: Llàtzer Garcia

EL PONI ROIG

Cavalques cegament
amb la crinera, llarga i espessa.
No et deixis amansir.

Quan et posen estreps
et revoltes violent.
Jo veig els teus ulls vermells de por.
No et deixis amansir.

La història diu que et mors,
però alguns creiem que no.
Vas fugir cap a les muntanyes
sense sella ni estreps.

I quan arriba la nit,
poltre de poni roig,
ella imagina que cavalca
sempre al teu costat.
Per les muntanyes de Califòrnia.

UN DIA MÉS

El dia del teu casament vas arribar a l'església
amb un cotxe molt gros, una limusina negra.
La cerimònia la fèieu a la gran catedral de la ciutat.

No eres religiosa ni tradicional,
però un dia així tot havia de ser extraordinari,
tot havia de ser enlluernador.

El teu ram era de flors blanques
i cada vegada que el miraves, pensaves:
«Ara sí, Ruth, ara sí».

JACOB

Dono cops a les parets.
No m'agraden les parets.
Sempre em pregunto per què
no m'agraden les parets.
L'única cosa que sé
és que dono cops a les parets.

PASSAR LES HORES

El pare seia en un banc del parc.

Sentia converses.

Feia quilòmetres en cotxe.

Caminava sol per la ciutat.

Mirava com jugaven
els nens que no coneixia.

Pensava que els diumenges
poden ser tranquils.

S'asseia a fora d'un bar petit.

Deixava passar les hores.

Passar les hores, passar les hores.

No li agradava tornar a casa.

No li agradava tornar a casa.

Caminava tot sol per la ciutat.

De Steinbeck, Peckinpah i Cassavetes

Llàtzer Garcia

La pols és la segona part d'una mena de trilogia versada sobre la família. La primera va ser *La terra oblidada* i la tercera, que encara s'ha d'escriure, es titularà *Els nens desagraïts*.

La pols és el text menys premeditat de tots els que he escrit. No sabia cap on aniria en cap moment. Això era una sensació entre excitant i terrorífica. Normalment sempre em deixo dur pel que escric, i refuso les estructures, però porto un timó secret que fa que no em precipiti cap al no-res. En aquest cas vaig decidir no comptar amb aquest timó i llançar-me a aquest no-res. No tenia gran cosa a perdre. Això sí, durant el procés d'escriptura tenia molt al cap certa literatura americana que havia devorat, com l'escripta per J.D. Salinger, Arthur Miller o, especialment, John Steinbeck. No sé per què sempre he tingut molta tirada cap a la novel·la americana, la clàssica, cap a la música americana i el cinema clàssic americà. Crec que és per la seva forma directa i concreta d'atacar una història. Quan vaig acabar el text, em vaig sentir satisfet perquè no sabia què era, però m'agradava. Mai no sé de què tracta una obra fins que no

l'anem treballant amb els actors i entre tots decidim sobre quins temes parla. Però llavors va aparèixer un altre terror. A algú li interessaria aquella història? No s'avorririen els espectadors des del primer minut? La deixava llegir a amics i a alguns d'ells els interessava i a d'altres no tant. Sortosament l'obra va funcionar i és la funció de la companyia Arcàdia que més representacions ha fet. Malgrat tot, encara mantinc les mateixes amistats.

Vam començar a assajar l'obra amb la companyia sense saber molt bé cap on anàvem. Un procés similar al de l'escriptura. De fet, la vam anar provant sense tenir cap data ni sala per a l'estrena, ni espai d'assaig. Vam fer assajos molt espaiats en el temps al menjador de casa meva. És el que volíem. Cuinar-la a foc lent i mostrar-la quan la tinguéssim al punt. No va ser ben bé així. Al cap de poc temps, dues sales de Barcelona es van interessar pel projecte: la Nau Ivanow i la Sala Flyhard. Es va decidir que produirien l'espectacle de manera conjunta i que es representaria a la Flyhard, la sala de teatre més especial de Barcelona, situada al barri de Sants. A partir d'aquí vam continuar fent el treball pausat que estàvem fent i, quan es va acostar la data de l'estrena, vam marcar uns assajos més concentrats i intensos. Com els de tota la vida, vaja.

Quan dirigia l'obra tenia molt present la forma d'interpretació que aplicava John Cassavetes a les seves pel·lícules, especialment a les primeres. Aquella forma que cercava, per sobre de tot, crear pel·lícules directes i sinceres. Sense que ni una línia de diàleg pogués semblar interpretada per l'actor, sinó veritat fins a les últimes conseqüències. Cassavetes sempre m'havia agradat, però

no va ser fins que vaig començar a muntar *La pols* que vaig profunditzar en la seva obra i la seva manera de fer (em nego a dir la penosa paraula *mètode*), que explica en el seu imprescindible llibre *Cassavetes por Cassavetes*. Vaig demanar als actors que no s'apreguessin el text escrit escrupolosament, sinó que agafessin una idea general de les escenes i les assagéssim amb les seves pròpies paraules. Sobretot les primeres setmanes. Volia aconseguir accions i interpretacions autèntiques i de vegades el text pesa massa perquè els actors es puguin sentir lliures. Amb el temps anàvem concretant accions que havien sorgit en aquesta mena d'assajos improvisats i, perquè no s'allarguessin excessivament les escenes, els actors cada vegada eren més fidels al text escrit, del qual anava fent petites variacions.

Aquesta «autenticitat» o «veritat» de què parla Cassavetes no és fàcil portar-la a l'escenari. És una veritat més cinematogràfica, perquè depèn molt de veure l'actor en primer pla. Les pel·lícules d'aquest director independent són un seguit de primers plans que ens mostren els ulls dels personatges, la manera com mouen els llavis, el seu silenci, la manera d'agafar el got amb les últimes gotes d'alcohol... Recordem que la seva segona pel·lícula es titula precisament *Rostres*. Però a la Sala Flyhard, que és un teatre molt petit i amb el públic molt a prop, podíem intentar acostar-nos al primer pla cinematogràfic. I a això ens vam dedicar als assajos. A buscar molt la mirada entre els personatges, la manera de parlar, acostar-nos al màxim a la realitat. *La pols* és una obra on els personatges busquen alguna veritat on agafar-se i la interpretació havia d'estar al mateix grau. Si no, no teníem res. És una obra clarament de personatges.

De Cassavetes també en vaig aprendre que la història ha de ser una mena d'aprenentatge per als personatges i que, de retruc, potser també ho serà per a algun espectador. D'alguna manera ha d'haver-hi un final feliç, malgrat tot. Ha de servir d'alguna cosa explicar aquella història. Abans d'aquesta obra, quan escribia una peça que no era còmica, tendia a tancar la història amb un final desesperançat i sense possibilitats per als personatges. A *La pols* i a *Sota la ciutat*, la peça que he escrit a continuació, he procurat que els personatges es calmin i es facin una mica més savis. I crec que és per això que les escric. Per arribar a aquest final. Per a mi, l'obra tracta d'unes persones que no paren de parlar, que de vegades criden, i que al final s'asseuen, s'escolten i sembla que s'entenen una mica. Entenen la seva incapacitat de sentir. Entenen la seva gran falta d'amor. I això és tot.

Un element que volia que tingués molt protagonisme al muntatge és la música. La música sempre m'acompanya en els processos d'escriptura i aquí volia que acompanyés els personatges. Les cançons que va fer en Ramon Rodríguez —The New Raemon— ajuden a entendre en Jacob, l'Alba i la Ruth. Per a mi, és impossible pensar *La pols* sense la música d'en Ramon. Una mena de folk català íntim i reposat que fa de contrapunt a la lluita interna i externa que duen a terme els personatges. Ens la vam plantejar sempre com si fos la música per a un western. Les lletres expliquen coses que enriqueixen els personatges i la seva història passada i els donen una obertura espacial. D'aquesta manera poden aparèixer, en una atmosfera decididament claustrofòbica, carrers, parcs i muntanyes de Califòrnia. Quan assajàvem i provàvem les cançons que en Ra-

mon havia compost, em sentia Sam Peckinpah —i m'agrada pensar que en Rodríguez se sentia Bob Dylan— fent el nostre *Pat Garret and Billy the Kid* particular.

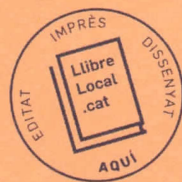
Potser l'efecte western també va influir en el títol de l'obra. No ho sé. El cert és que molta gent m'ha preguntat per què l'obra es diu *La pols*. No em deixa de sorprendre. És el primer i segurament l'únic títol que m'ha sortit fàcilment.

Crec que la pols engloba moltes coses: la mort del pare, la mítica referència bíblica que apareix al Gènesi —«Pols ets i en pols et convertiràs»—, la pols que s'acumula a la prestatgeria de trofeus i que la Ruth neteja dia sí dia també, la pols que aixeca el Poni Roig quan avança a través de les prades... Però, especialment, es diu *La pols* pel monòleg final de la germana, que explica que no sent el pes del passat, que res no li dura res. Ni el passat ni el present, i encara menys el futur. Crec que la pols és un element que defineix bé la insignificança de tot plegat.

El pare s'ha mort. Això és el que ha sentit en Jacob quan ha despenjat el telèfon, tot i que dos minuts més tard se n'ha oblidat per complet. Ni tan sols ho ha comunicat a la seva germana Ruth, amb qui conviu temporalment.

Aquest és el principi del llarg dia i mig que passa des de la mort del pare fins al seu enterrament. Són unes hores intenses per a cadascun dels personatges, que mostren les veritats més humanes que sovint ens entosudim a amagar en un text guardonat amb el Premi de la Crítica de Barcelona 2014 i el Premi Crítica Serra d'Or 2015.

www.comanegra.com

Diputació
Barcelona

Institut del Teatre

comanegra